

MOOD × ROMAAN × FILM × KÄSITÖÖ × KODUSISUSTUS × LASTENURK

Maret

8

35
SENTI

AUGUST 1935.

Naiiste ja kooluole kunkidi

Tartu Näitus

peetakse

30. aug. - 2. sept.

lõplikult väljaehitatud platsil

Ülesandmiste vastuvõtmine on alanud.

Näituse büroo asub Näituseplatsil, tel. 1-01
või tel. 26

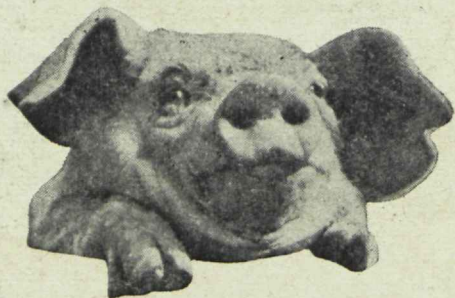
Rütake ülesandmisega!

Eesti Põllumeeste Selts Tartus

Perenaised!

MARET

Kõik kaubad kvaliteetsed.

Koondage kõik omad ostud
meie kauplustesse:

1. Ülikooli tän. nr. 7.	4. Narva tän. nr. 123.
2. Tähe tän. nr. 72.	5. Riia tän. nr. 125.
3. Narva tän. nr. 9.	6. Valga, Vabaduse tn. 32.

Ühisus

«Lõuna-Eesti Eksporttapiinajad»,
TARTUS

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA”

A. TRÄSS

Tartus, Narva tänav 31, telefon 10-07.
Tallinnas, Suur Tartu maantee nr. 8.

MÜÜA

head kodumaa villast riid, lõnga ning
erilist tähelepanuväärivat kodumaa
vaiba- ja käsitöölõnga igas värvis.

KRAASIMISE,

ketramise ja korrutamise ning riide vär-
vimise, vanutuse ja pressimise tööd
tehakse kiirelt võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

E
E
L
S
Ü
G
I
S

Suvi on rõõmude aastaeg. Teda igatsetakse ja oodatakse, temast ei väsi keegi kõnelemast.

Sügis on hoopis nukram. Sügisesed vihmad ja porid, kalgid tuulelöötsatused, hallus ja ühetoonus — need kõik on asjad, mis matavad südame kaane alla. Alles siis, kui lumi lööb maa valgeks ja karge pakane klaari õhu puhtaks, muutuvad meeled elavamaks ning rõõmsamaks.

Sügis on aeg, millest kui paratamatusest ollakse sunnitud üle astuma.

Aga ometi — ei käi ülalöeldud sõnad terve sügise kohta. Osa sügist, kuigi väiksem osa, on säärane, millel on oma suured võlud.

Kevadel ärkab kõik, suvel elab kõik ja sügisel — küpseb kõik. Loodus ja inimenegi oma tundelulises osas kannab eneses sügisel elu küpsuse kauneid puhanguid. Läbi pulbitsuste ja rökavuste on jõutud vaikse eneserahulduseni, rahu-sasse sadamasse.

Niisama nagu suve kestel põllul lakkav vili valmib sügiseks viljasalvedesse, niisama asub inimene

suve kestel kogutud uute jõuannustega vastse hakkamisega oma töö kallale. Ja kui mööduvadki eelsügise kaunid ja vaiksed päevad, maad andes vihmale ning porile, siis on ometi jõutagavarad nii suured, et saadakse üle pika sügise hallist niiskusest, ilma et see vajaks erilisi jõupingutusi.

Varsti ongi algamas need eelsügise vaiksed päevad. Põldudel on rahu, metsades on rahu, mererandki loksab tasa pärissügiseste tormide ootel. On rahu ja vaikuse aeg, puhkuse aeg.

Suvine kirendus ja täiekaarne elu haarab ja köidab. Aga suur köitvus on ka sügiseses küpses rahu. See tasandab ja salvib kõik olevad ja tulevased haavad. Vaatamata sellele, et selles rahu väriseb ka suur annus nukrust ja kurbust, mahalangevate ja kolletavate lehtede leina, kaduvuse rusuvat hõngu.

Elu ja kaduvus — suvi ja sügis. Aga nagu suvele järgneb sügis, nii tuleb peale sügist jälle kord suvi ja selle saatuseaaduse kaudu leiame ka kaduvuses ilu ning võlu. Leiame sügise vangistava võlu.

Ime

1.

Ühel päeval jäi proua Ärna Kuremaal suu imestusest valla.

„Sa mine õige ka veidi kõndima või kuhugi niisama meelt lahutama,“ oli öelnud härra Kuremaa, „jääd mul siin nende askelduste taha päris kängu. Küllap ma juba õiendan lastega ja hoian asjad korras.“

Ja teisel päeval:

„Heida nüüd ka peale lõunasööki pisut puhkama, mis sa enesest nii vaevad. Mul parasjagu siuke mängutuju, kepsutan ise lastega.“

Ja kolmandal päeval:

„Täna läheme õhtul veidi muusikat kuulama ja sööme mõningad vähid. Pole sind ammu enam kuhugi saanud viia, päris häbiasi kohe. Sea enese siis valmis.“

Mis ime küll! mõtles proua Ärna. Kust äkki säärane mesine lahkus ja hoolitsus? Abielu esimesel aastal või õigemini: esimese aasta esimesel poollel oli olnud midagi säärast, aga sinna on nii palju aastaid tagasi. Mis ta mõtleb, mis plaanitseb?

Midagi pidi siin taga peituma, selles oli proua Ärna kindel. Ei saanud ometi arvata, et vana Kuremaa nii äkki heast peast oma meeled ümber oli muutnud või milgi moel omaaegsed kauged hellitsused tagasi mananud. Siin oli mingi tagamõte, mingi kavatsus, mille teostamiseks loodi soodsat pinda.

Ja mitte hea kavatsus, selles oli proua Ärna samuti kindel.

See tegi rahutuks ja lõi meeled ärevile.

2.

Hellitsused aga jätkusid ja lõppeks ei pidanud proua Ärna enam vastu.

„Kuule,“ sõnas ta pisut tuseselt ning kahtlusalavalt. „Kust ometi see ime, et oled nii mesimagusaks muutunud?“

Härra Kuremaa silmi tekkis imestav küsimus.

„Kas see on siis paha?“

„Mitte paha, aga see pole usutav, et oled oma kindlad veendumused ning harjumused nii äkki maha jätnud. Sa plaanitsed midagi.“

„Heldene aeg, mis asja? Tahan lihtsalt heaks teha kõiki neid patte, millega olen aastate jooksul valmis saanud. Olen olnud sulle ülekohtune ja kui säärasele arusaamisele jõudsin alles nii hilja, siis on ometi hea, et ma üldse jõudsin. On ju nii, paikene?“

„Nojaa...“ venitas proua Ärna. Aga südames veendus ta ikka enam ja enam, et kallil abikaasal on mingid tumedad plaanid käimas. Või... Jaa, miks mitte, võib ka olla, et mingisugused tumedad asjad on juba tehtudki ja nüüd tehakse oma südametunnistuse pehmemdamiseks kodus mängulahkust. See on ju vana tõde, et mees, kui ta mingi kõvema patuga hakkama on saanud, muutub naise

vastu õrnaks ja hoolitsevaks. Südametunnistuse allasurumiseks ja ka — jälgede katmiseks.

Häbematu, mõtles proua Ärna.

3.

Härra Kuremaa jätkas aga oma ülalpidamist vankumatu järjekindlusega. Kes teda kõrvalt erapoolelt jälgis, võis öelda: kõige parem abielumees maailmas.

See kõik hakkas ikka valusamalt ja valusamalt käima proua Ärna närvidele. Muutus talumatuks kõiki hoolitsusi ja hellitsusi vastu võtta, kuna ometi oli kindel, et nende taga peitub kesteab midagi hoopis hirmsat.

Ja ühel päeval kannatus purunes lõplikult.

„See on juba liig!“ hüüdis ta pahvatava vihasööstuga. „Sa jäta oma kometimäng. Pead ütleva, mis sa selle kõigega mõtled ja mis asjad sul on hinge taga. Ma ei kannata seda enam välja.“

Härra Kuremaa vaikis ja siis lendas kerge naeruvinetis üle ta näo.

„Ma võitsin kihlveo,“ sõnas ta rahulikult.

„Kihlveo?“

„Ma vedasin sõbra Juhansoniga kihla, et nüüdsel ajal hoolitsemised, õrnused ning hellitsused toovad abielus varem või hiljem ainult tüli ja pahandust. Näed, võitsin.“

Proua Ärnal lõi süda kergemaks: ometi kord selgus see asi! Ja täiesti nii, nagu oli arvanud — mingi sepitsus oli mängus. Õnn, et polnud midagi pöörasemat. Aga ometi... on äärmine häbematus mängida säärast kometit, inetult peibutada kõige ilusamate tunnete ning õilsustega.

Selle ütles proua Ärna ka mehele suu sisse ja oli üdini haavatud.

„Ilus see muidugi ei olnud,“ sõnas mees. „Aga kasu oli sellest siiski. Esiteks jõudsin ma kindlale veendumusele, et sinu kahtlevusel ja tagamõtete otsimisel — mis ju minu kihlveo põhiprintsiibile tõigi võidu — olen mina ise kõige kõrgemal määral süüdi. Kui inimene kümme aastat on ainult torisenud ja jorisenud, kuidas ta siis äkki nii üleöö muutub ingliski? Pealegi minusugune mees. Aga kuna ma seda süüdi nii klaaril kujul nägin, siis on minu kindel otsus: nüüdsest peale katsun oma torisemisi piirata niipalju kui suudan. Ja teiseks — olen viimastel aegadel oma „ingelliku“ ülalpidamisega niivõrd harjunud, ja see mulle isegi niivõrd meeldima hakanud, et jätk tuleb päris iseenesest. Ja nüüd juba otsesest südamest, ilma ühegi tagamõtteta.“

Proua Ärna säärast lubadust muidugi ei uskunud, aga oli hea, et midagi vähemalt tahetigi. Ja see lepitas.

Edaspidi elati Kuremaade peres jälle endist viisi: härra Kuremaa torises ja proua Ärnal polnud tarvis millegi üle asjatult närve valutada.

Juhan Pahlbärk.

ÕHTU MEREL.

Joh. Triefeldti foto.

Seitsmes suvi...

See aasta tuli rukkilõikus „Alal“ teisiti. —

Juba seitsmendat suve lõhkus Jaak siin heina teha ja põldu harida. Kuus eelmist suve olid kõik üksteisega suuresti sarnased — algasid sama külvimeeleoluga ja lõpesid lõikuskuu korduvas rõõmus. Saakki oli ühtlane olnud noil aastail. Ikaldus külastas küll paari lähemat naabrust — „Alale“ polnud söandanud ta aga sisse astuda. Ent see aasta tuli rukkilõikus teisiti. Juhus mängis vembu sulaspoiss Jaagule. Midagi nukralt seletamatut oli pugenud Jaagu rüssaka turja vahele. Rüht oli kaldund veidi ettepoole ja pilk otsis maast kinnituspinda. Kas viimati — kas viimati ei põhjustand seda too noor suviline linnast, too peenepihaline Mall. Oli teine selline habras ja välejalgne heinaline linnaveerest. Selline, millist Jaak ise kunagi siia polnud toonud. —

Jaak oli „Alal“ valitsejaks, nagu vanaperemees naljatledes teda nimetas. See meeldis noorele sulaspoisile, sellest innustus tööle. Paari aastaga jõudis ta peremehe usaldatavaks paremkäeks. Suviliste palkamine oli ju mitut aega Jaagu hooleks. Ja peab ütleva, tõi alati tüseda tööjõu. Ent kunagi ei toonud ta kaasa selliseid noori, kui Mall. Neist ei lootnud Jaak head. Seda teadis „Ala“ rahvas ja kogu küla, linnagi ulatus sellest kuuldudest veidi. Jaak elas naistest eemal kui vana tüvik.

Sel kevadel juhtus aga nii, et Jaagul oli asja kiriku juure, kui sellal peremees otsustas ise sõita linna suvilisi palkama. Tõi Mallegi. Sellest kasvas pinget „Ala“ tarre ja õue. Jaak oli riivat. Peagi ent tasakaalustus see enesetundega oodatava võidu eel. Pikkamisi, üsna hiljakesi pugesi aga Jaagu rüssaka turja vahele imeline heldimus. Pidi alistuma uuele, senitundmatule elamusele. Ühel õhtul heinalt tulles Jaagu kraavipervel komistudes oli Mall vallatledes naernud: „Jaak, sa oled ime-lõbus!“ Jaak ei vastand. Läks aida päale, viskas vikati

kõrgele sarikate vahele ja istus ukseavausele. Tüdruk ei läinud meelest. Oli seal ammu, täna kinnitus veel tugevamini. Selline peenepihaline, hirvesilmaline!

Nii see algas. Jaak hakkas unistama valgeks küürit laudpõrandaga tagatoast kuski sooservas. —

Oli eelsügisene laupäeva õhtu. Nurmel värisesid tuulehõnguses ootavad rukkipead. Taevas näis ühtesulavat maaga. „Alasoolt“ tõusis juba üksikuid hakke. Jaak pidi oma rukkilõikusega algama esmaspäeval. Enne seda tahtis rääkida Mallele laudpõrandaga tagatoast sooservas.

Mehed tulid saunast. Jaagu tõmmu nägu ja kael eraldusid tumedana valgest särgist. Läks, võttis aidast kandle, istus tarekännisele ja tühistas üle keelte. Täna ta räägib Mallega. Siis lähevad nad koos siit minema. Naergu küla, kui tahab, Jaak on muutnud omi põhimõtteid.

Juba tulidki ka naised saunast. Malle õhetas küpse moonina heledas sitspluuis. Märgade juustega ja tumedalt punetavana lippas ta Jaaku õlast riivates tarre. —

Suur rahu levis üle „Ala“ põldude ja koduõue. Jaak istus endiselt tarekännisel ja tühistas kandlekeeli. Ootas, mil saab rääkida Mallega üksi, teiste segamata. Ent aimas peremeeski Jaagu mõtteid. Kartis, kui Mall nõustub Jaaguga, ta jääb ilma tüsedast töömehest. „Ala“ vajas Jaaku, tema nõuannet ja kindlat kätt. Seepärast tuli peremees. Ütles: „Nii, nii, Jaaku veel hilja istumas. Pole küll mees sinagi. Vist poisikesemõtteid peas liigub. Enne kandsid vimma tüdrukule, tahad nüüd andeks paluda! Ei see kõlba sinule, Jaaku — mees. Oled's nagu teisedki, sellised — — —“

Nii rääkis „Ala“ vanaperemees. Tahtis hoida Jaaku kinni, kes ise oli vana ja poeg ei hoolind talust. Oskas puudutada Jaagu õrna kohta senisest naistepõlgusest.

„Ei-noh, mis mina muust. Istun niisama. Mina

Kaks ühes paadis

Sandrik Leetmaa sõi täna kiiremini kui tavaliselt, väikses rannahotellis hommikeinet. Sadas pehmet, sooja vihmas, järve vesi omas helerohelise varjundi. Ilm oli nagu loodud kirglikule õngitsejale. Sandrik Leetmaa tahtis juba tõusta ning kerge kummardusega mööduda talle tuttavaist hotellivõõraist, kui üks noor daam teda kõnetas.

„Kas teie ei tahaks mind kaasa võtta, härra Leetmaa?“

„Kuhu?“

„Järvele. Mul on õngitsemistarbed juba valmis.“

„Aga meeeldi. Rõõmuga.“

Ent Leetmaa näost ei paistnud mingit rõõmu, kui ta noorele daamile loa andis kaasatulekuks. Talle meenus umbes, et viimase nimi oli Ann, ning et oli eile õhtul tantsinud temaga paar tantsu. Tutvus oli enam juhuslikku laadi, kuna viimane oli istunud tema lauale lähedal. Kuid isegi siis, kui tüdruk oleks olnud tema unistuste täitumus, ei oleks Leetmaa ühtegi naist spordiselsilisena kaasa soovinud. Sellepeale vaatamata vastas ta aga viisakalt ja meeltheitva naeratusesega:

„Aga meeeldi. Rõõmuga. Lähme.“

Kaks tundi istusid nad juba kitsas paadis. Õngenõõrid rippusid kurvalt tuulevaikuses ning vaikus oli laskunud ka mõlema inimese vahele.

„Teie armastate kalastada?“ küsis Leetmaa lõpuks.

„Ei. Üldse mitte.“

„Ei?“

„Ma leian õngitsemise vastiku olevat.“

„Aga —“

„Miks vaatlete mind nii imestunult?“, tüdruk painutas end naerdes tahapoole, „kas usute, et sõitsin teiega järvele sellepärast, et õngitseda?“

„Muidugi. Loomulikult.“

Ann lükkas tiheda juuksesalgu otsaesiselt tagasi ja sõnas:

„Teie olete suurepärane inimene, teie meeldite mulle tõsiselt, kuid naistest ei mõista teie midagi.“

Sandrik Leetmaa tõmbas erutunult nõõri veest ja viskas ta suures kaares jälle järve.

„Ning teie usute,“ ütles ta siis, „et ma praegu — pärast teie armastusväärset ettepanekut...“

„Mina ei usu seda mitte. Aga ema usub seda.“

„Teie ema?“

„Jah, ema tahab mind kiiresti mehele panna. Sellepärast olemegi siia sõitnud. Teie meeldite talle. Teie olete rikas, meie vaesed. Kas pole siis enesestmõistetav, et ema ostis mulle kohe õngitsemistarbed ning käskis mind teiega õngitsema minna?“

Leetmaa vaatas üllatunult tüdrukule.

„Ma imetlen teie avameelsust.“

„Teie ei pruugiks seda imetleda. Kui ma oleksin ema plaaniga ühel nõul, siis oleksin kindlasti vaikinud.“

„Täna teid selle aumeheliku vastuse eest. Järgelikult ei meeldi ma siis teile?“

Tüdruk tegi tõsise näo.

„Teie meeldite mulle isegi väga,“ ütles ta, „juba esimesest päevast, mil teid nägin. Ainult ma ei uskunud, et veel tänapäev abiellutakse noore tüdrukuga sellepärast, et temaga on kord koos õngitsemas käidud. Ema vaated on iganenud. Sellegipeale vaatamata tegi ta oma plaani jaoks ettevalmistusi. Näete teie seal üleval seda mäenõlvakut? Seal istub praegu ema ja jälgib meid. Ja kas te näete rannas suurt kivi? Seal ootab isa. Ning kui kõik midagi ei aita, siis pean täpsalt kell kaksteist kukkuma vette. Teie päästate mind, ma panen oma käed teie ümber — isa ja ema lähenevad paadiga — kogu situatsioon — teie mõistate —“

„Ning miks teie ei tee seda? Miks te avaldate mulle kõik?“

Tüdruk kõhkles.

„Kuna ma oma õnne mitte — ma kujutlesin seda teisiti. Ma olen väga rumal — usun veel armastusse.“ Tüdruk langetas pea ning kerge puna tõusis ta laubale.

„Kahju,“ ütles Leetmaa, „võibolla oleks plaan õnnestunud.“

„Valega? Ei kunagi!“

Leetmaa pani käed tüdruku ümber ja tõmbas ta enese vastu.

„Mis teie teete? Kui meid ema näeb — teie teate ometi —“

Leetmaa suudles ta avatud huuli.

„Ema peab uskuma, et tal on õigus. Rõõmustun, et olen leidnud ausa ja hää inimese. Ning kui teie ei pea seda mitte otse naeruväärseks, siis küsin teilt, kas tahate saada minu naiseks.“

*

Hotellis ootas perekond kärsitult Anné tagasitulekut. Ikka jälle läks ema rõdule vaatama. Lõpuks ometi tuli Anne valge kleit puie vahelt nähtavale. Ema jooksis talle vastu.

„Me olime nii sinu pärast mures, laps. Kus sa olid siis?“

„Järvel. Õngitsesin koos Leetmaaga.“

„Meil oli juba hirm, et sulle on midagi juhtunud.“

„Ongi ka.“

„Mis siis?“

Ann naeratas: „Kihlusin praegu.“

Ema ehmus. „Kihlusid? Kellega?“

„Leetmaaga. Ta läks just praegu lilleärri, et tulla teie käest minu kätt paluma.“

Ema raputas uskumatult pead.

„Kuid teie tunnete üksteist ju alles eilsest saadik? Kuidas see tuli siis nii ruttu?“

Ann säras: „Ma jutustasin talle ühe väikese loo, mis talle meeldis.“

I. H. R.

---

nüüd tüdrukult andeks paluma, ei noh, mida?“ ümatus Jaak ja tõusis, et minna magama. Nii nad läksid. Pehmees tarre, Jaak aita.

Mõtles Jaak, mis teha. Küla naeraks. Jaak oleks nagu teisedki ja seni ometi ei olnud. Viimati Malle ei tulegi, naeraks temagi. See olukord on Jaagule uudne, raske otsustada. Võitleb pikka kahe tunde vahel, kuni võidab kangekaelne eneseuhkus selles jässakas sulaspõis. See on tal kasvand verre. Ent ka teine tunne on küllalt siiski nii tugev, et mitte edasi taluda sellist elu Malle kõrval töötades. Mõtles siis järsku, võttis pisikese riidepambu, viskas kerge suvikuue üle valge särgi ja läks. Rüht oli kaldund veidi ettepoole, aga samm oli kindel.

Maantee kurvel vaatles veel ootavaid rukkikäpi. Seitsmes lõikus jäi tal „Alal“ olemata. Ta tee viis üle nurme. Seal kaugel sooveerel öeldi ta emal olevat saunahütike. —

Pihlad olid küpsed, heinategu oli läbi. Esmaspäeval algas „Alal“ rukkilõikus.

Rees Sirgo.

Tuttav maja...

Tüdruk avas ukse.
 „Kaks härrat soovivad teiega kõnelda.“
 William Brook noogutas lühidalt: „Ma lasen paluda.“
 Kaks härrat sisenesid ja tervitasid tõsiselt.
 „Härra William Brook?“
 „Ja, teie soovite?“
 „Kriminaalpolitsei. Komissar Brown. Tahaksime pöörduda teie poole mõningate küsimustega.“
 „Palun.“
 „Kas tunnete teie kedagi preili Muriel Davist?“
 William Brook noogutas jaatavalt.
 „Pealiskaudselt.“
 „Kas olete sageli olnud temaga koos?“
 „Ainult kord.“
 „Kunas see oli?“
 „Nädala eest. Tutvusin temaga Hydepargis. Me jalgutasime veidi koos ja siis tuli ta minu poole.“
 „Kui kauaks jäi ta teie juure?“
 „Umbes kella üheteistkümnepaiku ta lahkus.“
 „Kas ta ütles teile kuhu ta läheb?“
 „Muidugi. Koju.“
 Komissar ütles korraga: „Ta ei läinud aga koju.“
 „Mitte? Imelik! Kuhu siis?“
 „Seda tahaksime meeledil teilt kuulda. Noor tüdruk on sellest ajast saadik, mil teda koos teiega nähti, jäljetult kadunud. Ta pole koju tulnud. Kuni tänaseni ei ole temast midagi teada.“
 William Brook oli silmnähtavalt närviline.
 „See juhus on mulle väga piinlik. Kuid mul ei ole selle asjaga midagi tegemist. Daam veetis minu seltskonnas neli tundi, pärast seda ei ole ma temast midagi enam kuulnud.“
 „On teil tunnistajaid, kes nägid, et daam teist lahkus?“
 „Ei“
 „Peame hoidma teid politsei valve all, kuni asi selgub. Esialgu ei tohi teie Londonist lahkuda.“

*

Tund hiljem astus William Brooki tuppa uus küllaline. See halvasti raseeritud vanem mees oli näiliselt tugevasti viinastunud. Ta astus laiutavalt tuppa ja jooksis Brooki juure, viimasele viisakusetult omi punaseid käsi vastu sirutades.
 „Mis teie tahate?“ müristas William Brook.
 „Ma tulen oma tütre pärast.“
 „Oma tütre?“
 „Teie tunnete ju ometi minu tüdruku. Minu tütre nimi on Muriel Davis. Ma olen ta isa.“
 William Brook ulatas talle tooli.
 „Kas teie olete temast midagi kuulnud?“
 Vanamees näris huulte kallal.
 „Kuidas seda võtta. — Praeguseini veel mitte — kuid ma võiksin võib-olla pea temast midagi kuulda.“
 „Mis te tahate sellega öelda?“
 „Ta oli ju viimati koos teiega, härra. Sestsaadik on ta kadunud. Politsei otsib teda. Ebameeldiv asi, härra, väga vastumeelt asi.“
 Ta silmad hiilisid kavala, läbitungiva pilguga.
 „Loomulikult on see ebameeldiv,“ ütles William Brook, „kuid enesest mõistetavalt selgub pea, et minul pole asjaga midagi tegemist.“
 „Vanamees naeris kähisevalt.“
 „Loodetavasti! Senini on aga palju pahandusi! Politsei tuleb majja, ülekuulamised, läbiotsimised, armas naabus... Kunagi ei tohi sattuda vastollu politseiga. Midagi leiab ta ikka.“
 „Mul ei ole midagi karta,“ sõnas William Brook püsti tõustes, „mul on kahju, et õppisin tundma teie tüdruku. Loodetavasti tuleb ta pea teie juure tagasi. Enam ei ole meil arvatavasti midagi üksteisele öelda.“
 Võõras küllaline oli samuti tõusnud.
 „Kui teie ei taha, siis pole meil üksteisele tõesti enam midagi öelda. Kuid võib-olla oleks teile üsna meeldiv, kui mu tütar järsku jälle nähtavale tuleks. Ma

mõtlen, kui ta täna õhtul jälle minu juures oleks, see oleks teile vast üsna tähtis.“
 „Väljapressimine.“
 „Millised inetud sõnad, härra! Ma tahan ainult teie eest hoolitseda. See töö pälvib ometi tasu.“
 „William Brook astus telefoni juure.“
 „Kui teie silmapilk minu ruumest ei lahku, kutsun politsei.“
 Vanamees komberdas ukse poole.

*

William Brook saabus politseikomissariaati.
 „Ma tulen Muriel Davise asjus.“
 „Üks silmapilk.“
 Mõne minuti pärast oli komissar Brown kohal.
 „Kas teil on midagi uut teatada, härra Brook?“
 „Ja. Praegu oli tüdruku isa minu juures.“
 „Mida ta tahtis?“
 „Ta püüdis välja pressida.“
 Komissar vaatas imestudes üles.
 „Välja pressida? Mille eest?“
 „Ta tahtis tüdruku jälle kohale tuua, kui ma talle selle eest maksaksin vastava summa. Kindlasti hoiab ta oma tüdruku kodus varjul.“
 Komissar andis ühele ametnikule käsku.
 „Siis selgub see juhus ju pea,“ pöördus ta jälle küllalise poole. „Meie laseme otsekohe maja läbi otsida, kus need inimesed elavad. Teie saadate meid muidugi, härra Brook?“
 „Meeleldi!“
 Vana Davise maja asus linna ääres, kõrgete plankude ja metsikute aedade vahel.
 „Siin see on,“ ütles komissar.
 William Brook ehmus.
 „Siin?“
 „Kas see imestab teid? Kas tunnete seda maja?“
 William Brook naeratas veidi.
 „Ei. Loomulikult mitte.“
 Ametnikud läksid majja ja otsisid toad läbi. William Brook ja komissar järgnesid neile. Möödus viis minutit. Ametnikud tulid tagasi. „Maja on tühi. Meie ei leidnud midagi.“
 Komissar pöördus William Brooki poole.
 „Kahju. Ma oleks teie eest rõõmustanud, kui tüdruk oleks leitud. Meil on nimelt areteerimise käsk teie jaoks, kuna teie olete tugevasti kahtlusalune tüdruku kadumises.“
 Brook hõõrus närviliselt käsi üksteise vastu.
 „See on ometi naeruväärt. Ma ei tea vähematki sellest asjast. Peale selle olen täiesti veendunud, et tüdruk peitub ometi majas. Kindlasti on siin peiduurkaid. Kas ma võin veelkord järele vaadata?“
 „Palun.“
 Ametnikud järgnesid Brookile, kes astus kindlalt treppi mööda esimesele korrale ja läks raamatukogutuppa.
 „Hästi palju ruume on sel vanal härral,“ sealjuures näitas ta ühele seinale, mis oli kaetud kõrgete riulitega.
 „Ta ei näinud sugugi selle järele välja, et ta erilisel raamatutest huvituks. Tuleks kord riuleid läbi otsida.“
 Ametnikud täitsid oma kohust.
 „Midagi. Ühtegi ust ei ole seal taga.“
 „Kas ma võin kord vaadata?“
 Ta astus teise riivi juurde paremal, tõstis mõne raamatu välja ja leidis ühe riivi, mille ta välja tõmbas. Riiv jagunes keskelt pooleks. Tuli nähtavale üks ruum. Seal seisis noor daam. Ta ei näinud eriti imestunud olevat, kui ametnikud sisse astusid.
 „Lõpuks ometi leidsite mind?“ ütles ta.
 William Brook naeratas.
 „See ei olnud nii raske.“
 Noor daam astus tema poole.
 „Ei. Teile kindlasti mitte.“
 „Mis see tähendab?“
 „Kes seda ruumi ja mehhanismi tundis, sellele oli see tõesti lapsemäng. Keegi teine poleks seda salariivi

mitte nii ruttu leida võinud. Ainult meie ei teadnud täpsalt, kuidas oli mehe nimi, kes seda tundis. Meile oli aga väga tähtis seda teada saada, peale selle kui me nelja aasta eest siin suure uimastusvahendite laos avastasime. Maja üürija oli siin vale nime all elades haisu nina saanud ja viimasel minutil kadunud. Meie kahtlustuste ahel teie suhtes, lugupeetud William Brook, alias James Renard, ei ulatunud teie areteerimiseks. See tõenduslülil puudus veel. Teie hirm politseilise vahistamise eest reetis teie ruumi ja ukse tundmise. Ma tunnistan teid seaduse nimel uimastusvahenditega kauplemise pärast areteerituks.“

William Brook naeratas väsinult:
„Teie olete veel väga noor. Kindlasti olen ma teie esimene juhus?“

„Ja. Teie olete minu esimene juhus.“

William Brook vaatles tüdrukut veidi pilkavalt. Siis ütles ta:

„Neil asjaoludel ei taha ma salata. Ma teen meeeldi ühele ilusale daamile väikese meeledhää. Juba tänuks selle õhtu eest. Kord oleks see ju nagunii juhtunud. Nüüd on mul vähemalt lõbu, oma karjääri lõpuga võimaldada teile karjääri algust.“

Ohtlik vanus

Kui oleks võimalik ühel silmapilgul lugeda kõikide naiste salajasi mõtteid, siis suunduksid need kõik ühte sihtpunkti: ilus olla ja nooreks jääda. Mõlemad on nende lootuste täitumise teerajajad: meeldida mehele.

Naiselikud omapärad, mis meeste huvi kõige kiiremini äratavad, on väga individuaalsed. See tunnetus tekib kõige esmalt silmade kaudu, mis on, nagu Mantegazza ütles, armastuse esimene käskjalg. Kuid ka teised meelelised mõjud ei jää maha. Hääle soe kõla, südamlik naer, juuste lõhn, eriline parfüüm, kõik tõmbab meest oma poole. See on naise individuaalne võlu, mis juba ainult ühele meeleorganile mõjudes, võib esile kutsuda armastuse.

Nooruses arvatakse naise võlu olevat kõige tugevam. Nooruse armastust ülistavad kõik luuletajad.

Kuid kevadest saab suvi ja sellele järgneb sügis. Murelikult järgneb naine aastate lennule. Sagedamini ja teravamini, kui kunagi varem, küsitleb ta peeglit, keda ta lõpuks siiski enam uskuma peab, kui taktiküllaseid inimesi.

Muidugi ei taha keegi vastu vaielda nooruse ilu veetlusele — kuid siiski olgu öeldud, et haaravaim ja kestvaim armastust ei ärata mitte 20-aastane. Paljud neist väliselt õnnistatuist ei suuda muud, kui vaid tuld sütitada. Päritud või omandatud haigused üksi ei vii kiirele kehalisele langusele. Nägu, mis on hinge peegel, reflekteerib ühtlasi ka viimase häireid. On tuntud tõsiasj, et ilusad näod, milliste taga peituvad inetud mõtted ja kired, ajaga paratamatult palju enesest kaotavad. Vähem ilus nägu helgib hingeharmoniaast ja sisemisest kultuurist.

Naised, kes tahavad kirge mitte üksi äratada, vaid ka säilitada, peavad sellepärast enam omama, kui tavaliisi väliseid ilujooni. Ükski arukas mees ei hüüga ilusa naise juures tarkust ja vaimukust. Õpitud graatsia ja vaimukuse mõju jääb surnuks. Selle vastu voolab elu loomulikult iseseisvast isiksusest. See saavutatakse aeglase edasijõudmise ja kogemustega. Üsna noored naised ei oma seda veel, nad peavad selle alles ajajooksul omandama. Naised, evides eelistatud kehaliisi omadusi ja arenenud vaimu, on olnud oma rikkalikumais aastais püsi-

vaima mõjuga meestele. Rikkalikuim vanus aga, kus naine ligineb oma siseelu kõrgepunktile, asub 35. ja 40. aasta vahel, sageli veel üle selle. Vaid tunde-elust lähtudes on Karin Michaelis nimetanud seda „ohtlikuks vanuseks“. Kuna naine aga igas vanuses võib mehele muutada kardetavaks, siis on see küps aeg „ohtlikuim“. Sellepärast pole enam kuigi imestav kuulda, millises vanuses naised omandasid suurima edu meeste juures.

Helena oli 48. aastane, kui Paris teda röövis. Aspasia, kuulsaim naistest vanas Kreeka ajaloo, abiellus Periklesega alles 35-aastasena; teda peeti veel 38-aastaselt ilusaks. Kleopatra, Egiptuse kuninganna, riivas peaaegu juba neljakümnendat aastat, kui Antonius kurvastusest esimese kuuldavast surmast, eneselt elu võttis. Kleopatra järgnes Antoniussele, saades kuulda tema surmast.

36. aastana omandas Diana von Poitiers Heinrich II armastuse, olgugi et ta oli viimast 18 aastat vanem ja lesk. Ludvig XIV tugevaim kiindumus oli 43-aastasessse Madame de Maintenonisse. Ta abiellus temaga salaja, viimase juba 49 aastat vana olles. Ninon de Lenclous murdis veel 70. aastana meeste südameid. Näitlejanna Mars seisis 45-aastasena alles oma täies ilus. Vähem ilus, kuid kauni hingega naine, Charlotte von Stein oli 34 aastat vana, kui talle seitse aastat noorem Goethe kinkis oma jäädava armastuse. 35. aastane oli ka kuulus prantsuse kirjanik George Sand, kui tal tekkis enesest noorema Chopiniga lähem vahekord.

Vaevalt on usutav, et kõik need naised olid säilitanud oma kahekümneaastase keha ja välimuse. Kui vaadelda neid naistepilte, millistena on jäädvustanud neid kunstnikud, siis võib näha, et need elutargad näojooned pole kahekümneaastase omad, samuti nagu mitte nende täidlane figuur. Tänapäevasele „saleda joone“ ideaalile läheneks ainult Diana von Poitiers.

Nagu juba eelpool öeldud, on armastus alati subjektiivne. See ongi, mis inimest inimesega ja eriti meest naisega seob. Nende naiste juures ei olnud üksi ilu päämiseks võluks, vaid ka nende elav vaimukus ja teravmeelsus, mis ühines loomuliku šarmi ja veetleva armastusväärusega.

MARET

Kondiitriäri

J. Lill

Tartus, Riia 11, tel. 9-46

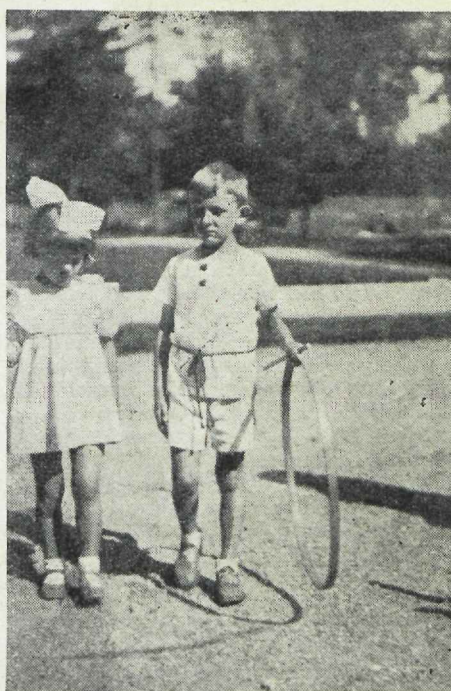
Kella 5 teeks ja perekonna-õhtuteks uudisena jäätorte.

KAAREL, tööstur Karl Haupti poeg.

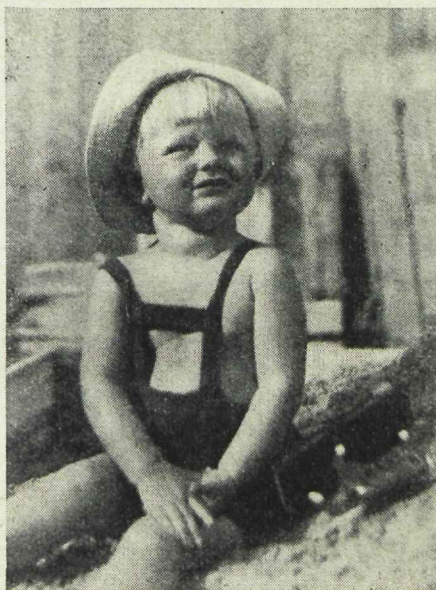
ANTS, kindlustusseltsi ametniku K. Lõhmuse poeg oma mänguseltsilise Vaikega.

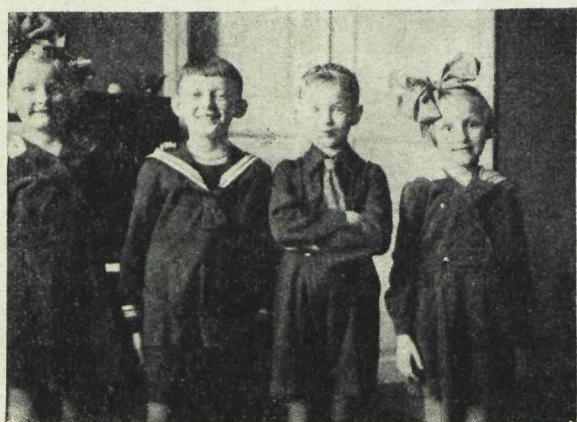
PERCY, ajal. „Segodnaja“ ametniku Raetschi poeg Riias.

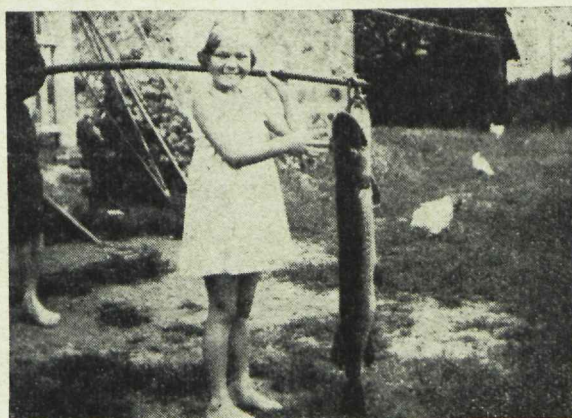
HELJO ja ENN, Eesti Panga ametniku Sepp'a lapsed.

REEDIK, üliõpil. August Palm'i poeg.

*Vasakult paremale:
MARET, notar I. Reiman'i tütar,
IVAR, Hüpoteegi Panga dir. Kurvitsa poeg, HANS, seebivabrik „Veronika“ dir. Luiki poeg, RUTH, notar I. Reiman'i tütar.*

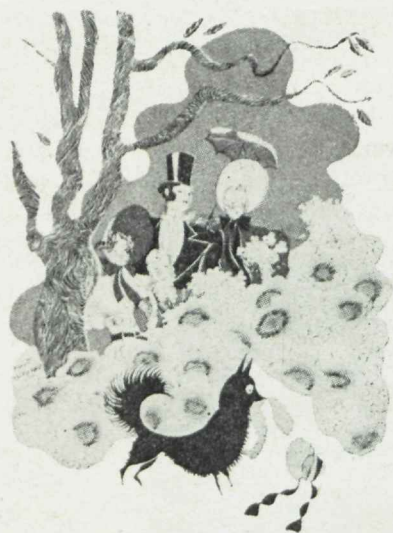

HELJU, k/m venn. Lepp'a omaniku dir. Karl Lepp'a tütar Koiva jõe kaldal, Koiva jõest püütud 15-naelalise haviga.

Ülimeelik juhused moeloojaks

Mitte alati ei ole mood moeloojate vaevarikas kunstiline töö olnud. Mõnikord on ka ülimeelik jumal „juhus“ lubanud enesele mõne nalja ning ühest tujust, ühest irooniast loonud midagi püsivat.

Mõtleme näiteks härrade kraele, milleta me ei kujutle tänapäev üht hästiriietatud meest. Aastat sada tagasi oli krae särki külge kinni õmmeldud, ning kui ta mustaks läks, siis pidi teda kogu särkiga pesema. Krae, kui iseseisva riietuseseme leiutamise pannakse ühe ameerika kingsepa naise nimele. Ta mees hindas väga puhtust ning ei armastanud kanda särki, mille krael oli pisemgi plekk. Korra jälle üht särki pesta andes, mis muidu üsna puhas oli,

Väikese, ääreta kübara loojaks oli koer.

kuid ainult krael väikese pleki omas, rebis ta naine meelepahas krae särkilt ära. Esimese viha üle olles, tahtis ta kraed jälle tagasi õmmelda. Tuli aga siis ideele, et ta võib sel viisil palju enam tööd kokku hoida, kui krae üldse särki külge õmmeldud pole. Naine teostas oma mõtte — seega oli ka moodsa härrade krae ürgpilt loodud. Ta uuendus leidis tähelepanu esmajoones naabrite juures, siis haaras asjast kinni keegi vabrikant ning pea levis leuitis tuulekiirusel üle ilma.

Väikese, ääreteta kübara tõeliseks loojaks on koer, väike spaniol, kes kuulus krahvinna Castiglioniile. Krahvinna sõitis kord suurema seltskonnaga välja, kandes suurt florentiina õlgkübarat. Pikniku ajal pani ta kübara rohule, pööramata talle hiljem tähelepanu. See sattus aga tema koerakese hammaste vahele — mille tagajärg oli ääreteta kübar. Ülimeelikus tujus vedas krahvinna kihla, et ta pöördub selle ääreteta kübaraga Pariisi tagasi. Nalja tagajärjed olid üsna ootamatud: teel vastutulevad daamid pidasid kübarat viimaseks moeuudiseks ja ründasid ärisid, et hankida omale „uusimat modelli“.

Ponimood võlgneb tänu õnnetule juhusele. Inglismaa lese kuninganna Alexandra toatiudruk põletas korra lokikäridega oma käskijanna juuksed laubalt ära. Ei jäänud muud üle, kui juus võimalikult lühikeseks lõigata. Nii loodi tahtmatult uus soeng, mida hoovidaamid ruttasid kiiresti jäljendama.

Eugenie, Napoleon III naine, on sageli olnud moeloojaks. Ühel õuepeol tahtis ta kanda valget pitskleiti. Kogemata tõukas ta aga tualetlaualt väikese tumedat vedelikku sisaldava

pudelikesse ümber, mis sattus ka kleidile. Eugenie ei armastanud meelsasti ühel õhtul kleiti vahetada, osalt ka sellepärast, et tollal ümberriietumine oli väga tülikas. Siis las kis ta plekkidele, mis korrapäratult eraldusid üle kogu kleidi, asetada roose. Nii tekkis mood, kanda kleidil korrapäratult elusaid lilli.

Esimest tsilindrit kandis 16. jaanuaril 1797. a. keegi manufaktuurkaupmees Inglismaal — lihtsalt enese lõbuks, mille eest teda trahviti 500 naelsterlingiga — avaliku rahu rikkumise pärast, kuna see äratas liigset tähelepanu. Mõni aasta hiljem saavutas tsilinder aga inglise härrade moes väärrika koha.

Keisrinna Eugenie lasi oma kleidil elavate lilledega.

Töö ja võimlemine kodus.

Kodune majapidamine riisub perenaiselt vähemagi vaba aja. Siiski on sealjuures mõningaid vabu momente, näiteks üks või kaks tundi ennelõunat, millise täidab igaüks vastavalt harjumusile. Soovitatav oleks seda aega kasutada kehatervishoiu huvides. See nõuab lühikest uinakut lahtise akna all ning sellele järgnevaid võimlemisharjutusi. Viimane kiirendab ilma organite pingutamiseta uuesti vereringet ja teeb musklid jälle painduvaiks. Säärase sihi saavutate pea järgmiste harjutuste varal: tõstke mõlemad käed õlakõrgusele ning pöörake keha puusadest ringikujuliselt paremale ja vasemale, olles ühtlasi tõusnud varvastele. Niiviisi tugevnevad jalamuskliid. Jala lõtv edasi-tagasi vibutamine, saadatud samal ajal käte poolt, mõjub soodustavalt ainevahetusele ja vereringele. Selliselt kogutakse uut jõudu pealelõunaseks tööks. Kui on pidev painutus nõudev töö, siis tuleb hoolitseda, et veri ei koguks pähe. Näiteks aiatööde juures peab selga lõdvalt ja pingutuseta ette painutama. Kitkumise õhinas krambistub aga siiski selja muskulatuur. Säärasel korral on soovitatav mõningate minutite järele püsti tõusta ja ülakeha kergete raputusliigutustega pinget jälle vabastada.

Tööga ülekoormatud päevil tuleb ka lapsi rakendada kergemasse töhe, mis neile koormav pole. Lapsed on sealjuures isegi uhked, et võivad täiskasvanuid aidata.

Töö on tarvilik keha tervena säilitamiseks. Iga töö on ühtlasi ka võimlemisharjutuseks. Voodite korraldamine on põhjalik käemuskliite arendamine ja põrandapesemine on suurepärane treening seljamuskliitele.

Terve, korralik eluviis teeb nii kehale kui vaimule

vaid hääd ja võimaldab nende jõu ning värskuse kasvamist. Siiajuure kuulub eelkõige õigel ajal magama minek. Viimast saavad kohased võimlemisharjutused, et hoolitseda muskulatuuri põhjaliku pinget alt vabanemise eest. Seda saavutatakse käte ja jalgade raputamise, reite ja säärtede tugeva masseerimise ning keha ette- ja tahapainutamisega. Säärjuures pendeldavad käed lõdvalt ja hingatakse viimaste tõstmisel kui langetamisel sügavasti sisse ning välja.

Hästi väljamaganuna võib ka varem tõusta. Uut päeva tuleb alustada samuti sirutus- ja painutusharjutustega lahtise akna juures. O. U.

Serenaised!

Pari maks vahendiks õhukindlalt pudeli sulgemisel on

Tartu Stannioli- ja Tuubivabriku tinakapslid

Kapsleid igas suuruses ja värvis soovitab

Tartu Stannioli- ja Tuubivabrik

Tartu, Meltsiveski t. 32, telef. 6-17

Siidamete-mäng

ROMAAN

Katrin Holland

Eelmise osa kokkuvõte: Clemens Kerkhofen on maailmakuulus klaverikunstnik, kes veedab suurema osa oma teenija Martin Geyeri suurlinnades. Ta naine Babett ja lapsed elavad maal mõisas, mida kutsutakse „Paradiisiks.“ Aegajalt sõidab sinna ka Clemens puhkama.

Londonis viibides kuuleb Kerkhofen ühest majast juhuslikult mööda sammudes viiulimängu ja see meeldib talle niivõrd, et ta otsustab selle inimesega tutvuda, mängijaks osutub keegi prl. Johanna Ridley. Prl. Ridley on andekas viiuldaja, kuid ilma muusikalise koolita.

Kerkhofen võimaldab talle Londonis kontserdi lord Frances Cornwelli lossis. Johannal on edu. Peale Johanna kontserti sõidab Kerkhofen oma naise ja laste juurde. Sellest kontserdist olenes Johanna edasiõppimine. Talle võimaldatakse seda Berliini konservatooriumis.

Samal ajal, kui Kerkhofen veedab mõned päevad „Paradiisis“, jõuab Johanna Berliini. Kerkhofen sõidab teda sealt otsima ja toob ta „Paradiisi“.

Iga päevaga hakkab Johanna rohkem ja rohkem armastama Clemensit.

„Te ju olete veel nii noor Johanna, see ei või teil etendada mingit osa.“

„Ma ei suuda.“

„Teil on kohustusi iseenda vastu.“

„Seda ütleb ka Clemens!“

„Johanna, praegu pole veel midagi kadunud. Kui te nüüd minule järgnete, ootab teid ees ilus, menukas elu. Kui te aga seda ei tee, olete paari aasta pärast paljugi kaotanud. Hoidke end ja oma tulevikku.“

„Lakake,“ palus Johanna. „Võib-olla on teil õigus, kuid mina ei usu seda.“

Frances vaikis. Tema peene, targa suu ümber nukrutses raskemeelsus.

„Hüva,“ ütles ta, „nagu tahate. Andku jumal, et mul poleks õigus!“

Clemens tuli Berliini juba enne, kui algasid orkestri proovid. Rohkem kui nelja nädala jooksul ta polnud Johannast midagi kuulnud. Neiu polnud tervitanud ei teda ega samuti Babetti. Babett ja Clemens ise polnud Johannat oma kõnelustes maininud, ja kui poleks olnud lapsi, kes puudutasid lõbusat mängukaaslast, oleks jäänud mulje, nagu poleks Johanna ilusad, vetruvad jalad puudutanud kunagi Paradiisi pinda.

Jälle ei teadnud Clemens, kus ta elas, ja kui möödus kolm päeva, ning neiu talle samuti ei helistanud, küsis ta endalt ehmunult, kas polnud vahest Johanna Cornwelliga minema sõitnud. Möödus kuu, ilma et ta oleks saanud temast vähemaidki teateid. Clemens ei tarvitanud kunagi koju tulles tõstukit, vaid astus ootusest põksuva südamega

treppe mööda üles, alati täis sala lootust, et Johanna võiks nagu tookord magades trepil istuda ja teda oodata. Neiu sõnad — peaaegu viimased sõnad rõhusid teda. „Sa ei mõista mind,“ oli Johanna öelnud enne kui ta minema jooksis. See laps, see rumal tüdruk! Tema ometi oli see, kes aru ei saanud, kui segasena ja vapustatult tema, Clemens, oli tema sõnu kuulanud.

Päevad läksid, ja mida enam neid möödus, seda valusamaks ja igatsevamaks muutus ilme tema silmes. Talle oli avanenud uks, kuid enne veel, kui ta oli saanud astuda üle läve teise, uude ellu, oli ta tema ees jällegi sulgunud. Nüüd ta seisis selle suletud ukse taga ega olnud tal suuremat soovi, kui sisse astuda.

Saabus september, Babett tuli linna endale ja lastele taliriideid ostma. Kiire lõikusaeg oma töödega oli teda veidi väsitanud.

„Kuidas käib Johanna käsi?“ küsis ta.

„Ma ei tea,“ ütles Clemens. Ta vaatas talle otsa, naeratas, naeris ja vastas: „Veider.“

Enam ta ei öelnud.

Oktoober tuli. Kui, siis pidi Johanna ilmuma nüüd, kui muusikakoolis algas uus semester. Päevade viisi ootas ta teda autos asutise ukse ees. Ent ta otsis teda asjata noorte õpilaste hulgast. Kus võis ta olla? mõtles Clemens. Mis ta teeb? Kavatses ta loobuda muusikast? Miks sa piinad mind, Johanna? Või abiellus ta Cornwelliga? Cornwell, tema vahest on ainus, kes teab, kus ta viibib. Ta ei kirjutanud siiski Cornwellile. Veel polnud ta kindel oma tundeis neiu vastu ...

Kuid tulles oktoobri keskel ühel õhtul koju, ütles teenija talle ust avades:

„Teile on külaline, härra professor.“

Ja hetkel, kus ta lootis kõige vähem jällenagemist, tuli talle tuppa astudes Johanna vastu.

„Tere, Clemens!“

Tal nähtavasti polnud aimugi Clemensi muredest ja piinadest. Süütult, säravail silmil vaatas ta talle otsa. Clemens ei suutnud end valitseda, kuuldes tema pehmet, heledat häält, millest ta oli arvanud, et ta ei kuule teda iialgi enam.

„Kus sa olid?“ küsis ta ägedalt, „semester algas juba. Miks sa ei teatanud endast? Ma ei suuda mõista sinu käitumist!“

„Ära sõitle,“ ütles Johanna üllatunult ja õnnelikult, „olin ära sõitnud. Käisin Inglismaal.“

Ei, Frances Cornwell polnud aimanud, kui ta Johanna Saksamaalt ära viis, et ta avas sellega ainsama tee, mis lõpetas Johanna saatuse veelgi kiiremini. Aga ta poleks pidanud samuti võimalikuks, et Johanna läbi öö ja udu põgenes. Ta teadis, et neiu eemal viibides Clemensi igatsus võib-

olla veelgi enam kasvas. Ta lootis aga, et Clemens võibolla siiski loobub. Johanna aga ilmus juhuslikult hetkel, kus Kerkhofeni tunded lähenevad kohutava selgusega tunnetuse haripunktile. Neiu vastus tabas teda nagu löök.

„Sa olid Cornwelliga koos? Kogu aja? Kõik need nädalad? Unustasid kõik, töö, õppimise... kõik...?“

„Töötasin?“ ütles Johanna, „Ei midagi muud kui töötasin.“

„Miks ära läksid?“

„Cornwell pidas seda õigeaks. Tema on tark, ja ma lasin end veenda. Siis ma ei talunud seda enam. Clemens, sa peaksid pigemini küsima, miks sa tagasi tulid?“

„Miks sa tagasi tulid?“ küsis Clemens.

„Seepärast, et armastan sind.“

See kõlas nii lihtsalt, nii endastmõistetavalt, nii ebatõenäolikkult kindlalt.

„Suudle mind, Clemens,“ sosistas ta, „ütles, et hoiad mind kinni, et sa ei lase mind iialgi enam ära joosta.“

„Ei iialgi enam ei lase ma sind ära joosta,“ ütles Clemens.

„Cornwellil oli ebaõigus, oli ju, Clemens? Ma ei ju loobu oma muusikast, kui tahan jääda sinu juure.“

Äkki ta mõistis ja kokkus, aga siis naeratas.

„Ah sina!“ ütles ta, „kui rumal sa oled! Kas pole siis minu esimene ja püham kohustus, viia sind edasi?“

„Teadsin seda,“ sosistas ta, kuum erutusest, „Clemens, arvasin, et mu süda murdub.“ Ja rippudes ta kaelas, jatkas ta: „Kui saabus päev, mil-lal teadsin, sa oled jälle Berliinis, olin üsna hull. Juba siis tahtsin ära tulla, kuid Frances istus minu juures, ei öelnud mulle midagi, istus vaid ja vah-tis mulle otsa, nagu oleks ta tahtnud öelda: häbene end, oma tahtejõuetust. Kord juba õigeaks osutu-nud teest ei loobuta! Aga ah, ma ei tunnud häbi, teadsin, et kõik minu teed viivad mu sinu juure, Clemens. Clemens, ütles mulle, kas armastad mind?“

„Armastan sind, Johanna,“ ütles ta, „armastan sind, nagu ma ei ole armastanud ühtki teist inimest enne sind, nagu ma ei saa armastama ühtki teist inimest peale sinu.“

Ta rääkis tõtt. Ei iialgi, isegi oma kaugeis lapsepõlve unelmais, ei julenud Clemens Kerkhofen kujutleda nii täiuslikku õnne, nagu ta tohtis seda läbi elada nüüd. Kõik, mis ta otsis ja vajas, leidis ta selles ainsas olendis. Laps oli talle Johanna ja armuke, seltsiline ja õpilane ühtlasi. Ta kinkis talle, — tagasihoidmatult ja rikas kasu-tamata nooruse varandusist, kõik, mis tal oli kin-kida, ja mida Johanna oli aastate viisi igatsedes ja asjata otsinud. Ta kinkis talle kogemuse, võimise ja arvustuse, ja ikka jälle seisis ta kohmetult ja õnnelikult selle mõõtmatu vastuvõtuvõime ees. Nad töötasid varahommikuti, enne kui ta läks proovi-dele ja tööle, reeglipäraselt kaks tundi. Tülitse-sid ja jagelesid tõsiselt oma lahkuminevate vaa-dete üle. Johanna lükkas ümber nii mõnegi väite.

„Ei, Clemens, seda sa ei saa mulle öelda, kui-das pean mängima. Pean selle ise leidma. Muidu see kõlab külmalt.“ Ja ta jälgis peaaegu neelates, kui väsimatult ta ennast vaevas, et leida väljen-dust. Vahel ta aga tuli, segaselt ja alandlikult ega leidnud mingit teed. Siis tohtis Clemens aidata,

nõu anda ja näidata. Ta oli kangekaelne, läbematu õpilane, kahtlev, kui tal see, mis ta tahtis, kohe ei õnnestunud. Ja sageli pidi Clemens, kui ta oli valmis, heitma kõigele käega ja kui neiu oma jõue-tuses nutma puhkes, teda sülelema.

„Rahu, mu armsam,“ ütles ta siis. „Sa ei tohi kaotada julgust! Usun sinu võimeisse. Kas oled selle unustanud?“

Johanna elas sellest usust. Mehe otsus andis talle tuge. Kuna Clemens talle keelas otsida arvustusist ja aplausidest enesekindlust, muutus ta talle üha vajalikumaks. Ah, ta oli vali, õudselt vali õpetaja.

„Kas mul üldse kunagi õnnestub sulle midagi õigesti teha?“ küsis ta temalt sageli kaheldes. „Kas sa ei arva, Clemens, et see on juba niigi hea?“

„Seni kui sa ei usalda oma enda otsust, kuula mind.“

„Sa tapad mu,“ ütles Johanna, aga ta naeris see-juures, vabisevat, õnnelikku naeru.

Teise röömuga töötas Clemens enesele. Mitte enam üksi ja enesele elades, kinkisid nad õhtuti teineteisele päeva vilju. Ja nagu laps, jälgides isa mängu, istus Johanna nüüd ööde viisi tema klaveri kõrval. Tema ärevus sütitas ja vaimustas meest. Ja vahel, nähes Johannat enda kõrval, Clemens mõtles: „Kumb meist võlgneb teisele roh-kem tänu?“ Ja siis ta tundis, et Johannata oleks talle jäänud kättesaamatuks paljugi seda, mis tegi teda nüüd rikkaks ja õnnelikuks.

Johanna tormas sisse. Nagu alati jättis ta ka nüüd ukse enda järel pärani lahti.

„Hallo, Clemens!“

„Hallo, Johanna!“

Tõmbetuul liigutas mõningaid pabereid tema laualt.

Johanna kummardus, et korjata neid üles.

„Jäta nad,“ sõnas ta, „tule, aitan sind.“

Johanna, õrn roosa paber käes, jäi äkki põrandale istuma.

„Kas tegid endale haiget?“

„Mis see on, Clemens?“ küsis Johanna üsna muutunud häälel.

„Mis?“ küsis ta ja astus tema kõrvale. Johanna käsi, mis ulatas talle lehe, värises.

„Laste soovidesedel jõuluks,“ sõnas Clemens. „Babett saatis selle täna.“

„Babett,“ kordas Johanna, „Babett, lapsed...“ Ta häälel kaotas kõla.

„Ah, Clemens,“ halises ta häirinult, „unustasin, et oled abielus.“

„Mina mitte,“ vastas Clemens. „Kuid mis on meil sellega tegemist Johanna?“

„Ei midagi,“ ütles Johanna, „midagi, Clemens, kui et keegi teine naine võib öelda, et sina oled tema oma.“

„Armsam,“ küsis ta kohkudes, „mis on? Kas sa pole rumal, väike, edev olend! Rumal laps, kas sa siis ei tea, et armastan sind?“

Johanna tõusis:

„Just praegu avastasin,“ ütles ta venitades, „et pean varjama oma armastust sinu vastu kõigi ees. On hirmus, et ma ei tohi uhke olla sinu üle, ainult üsna salaja vaid kaasa röömustuda sinu edu üle, ega tohi sind teiste juuresolekul suudelda, ja tüd-ruk muigab, kui külastan sind, ja...“

„Kas kannatad seepärast?“ küsis Clemens. „Tule siia, Johanna, ja tööta, et vastad mulle ava-“

meelselt, on see tõesti esimene kord, mil mõtled seesuguseist asjust?"

„Ei!“

Ta vaatas talle vaikides ja tõsiselt otsa. Viimaks ta küsis: „Kas see sind väga segab, Johanna?“

„Kas sa ei suuda seda mõista? Clemens, kas see pole kole, sundida end ennast valitsema, kui inimesed tormavad peale kontserti sinu juure ja mina pean seisma sama võõralt nagu nemad sinu juures, et ma ei tohi uinuda tundega, et leian su ärgates enda juures, et peame telefonima, kui tahame kohtuda, et ma lihtsalt ei tohi olla seal, kus sina ka pole... Clemens, ja... tahaksin saada lapse, kes kuulub sinule ja minule...“

Clemens vaatas talle vaikides otsa.

„Tahaksin saada lapse,“ ütles Johanna veel kord, „kas mäletad, kui tulin Inglismaalt tagasi, kõnelesime kord sellest, ja sina ütlesid ei, igal tingimusel — ei! Sa rääkisid puudulikust vastutustundest, ja jumal teab millest, armsam. Võibolla, nähtavasti on sul õigus, aga mis mõte on mul toetada sinu vaateid, kui ma ei saa öösel magada...“

Ta tõmbas hinge, nägi mehe küsivaid, tähelepanelikke silmi, ja ta sõnad otse voolasid:

„Usun sind, Clemens, usun sinu armastusse ja meie ühtekuuluvusse, mis püsib niikaua kui elame, aga ma tahaksin armastusele, mis on mulle nii imeilus, anda veel teise eesmärgi kui töö.“

Äkki ta kahvatus ja kogeles, võttis end pingutades kokku ja sosistas, nüüd juba kuum ärevusest:

„Milleks ennast petta, armsam, sina oled vanem kui mina... kümme, kakskümmend, kakskümmendviis aastat vanem kui mina... praegu see veel ei tähenda, veel mitte, aga kunagi küll... kunagi...“

„Mida mõtled, Johanna?“ Ta vaatas kokkudes tema valget, väikest nägu. „Miks sa peatusid, Johanna? Mida mõtled? Räägi edasi.“

Johanna ohkas, ta vahtis puhmakest, kollaseid krüsantheeme, klaveri kõrval põrandal vanas hispaania viinakruusis.

„Arvan,“ pomises ta, ja äkki ta hää helenes ja muutus kõlavaks, peaaegu karmiks pingutusest, „et tuleb arvestada võimalusega, et mina elan kaugemini kui sina, mis jääb siis mulle sinust, meie armastusest! Mälestused, töö vili, aga ei midagi algelist, ei midagi elavat, midagi, mida võiksin armastada laskumata minevikku, pole tulevikku, Clemens, ega vajadust. Elu sinuta muutuks mõtteuks. Sõima mind egoistiks, armsam, kuid...“

„Sa ei tohiks nutta.“

„Ma ju ei nutagi,“ kogeles Johanna, ja jälle ta pidi mõtlema Cornwellist...

„Johanna, kas tahad jääda alati minu juure... mis ka ei tuleks, kuidas ka olud ei kujuneks?“

„Kuulun sinule,“ ütles Johanna, „Clemens, miks sa küsid?“

Ja viivu aja pärast ta ütles äkki: „Kas sõidad jõuluks „Paradiisi“?“

„Jah,“ vastas Kerkhofen kõhklemata.

Ta vaatas talle otsa, ja ehmunud tema näo piinatud ilmest, lisas ta: „Sentimentaalsus, Johanna? Sa ei tohiks rippuda pisiasjade küljes, kui tahad jõuda edasi.“

„Ma ei tahagi enam edasi jõuda,“ ütles Johanna, ja nüüd ta huuled värisesid, „ma ei taha muud, kui olla alati sinu juures.“

*

Perel ja lastel olid oma kingid käes, Clemens ja Babett istusid üksi Paradiisi saalis. Jõulupuu, nelja meetri kõrgune sinikuusk, säras toredasti heledais küünaldes. Clemens istus Babeti vastas kamina ääres, kus tuli praksus, ja vahtis mõtiskeledes väikesi, värvilisi, aplaid leeke. Nende vahel seisis vana, nikerdatud suitsetamislaud. Virtin oli asetanud maiustuste, puuvilja ja lõhnavate piparkookide keskele pudel rotveini, siis ta lahkus, soovis härrastele „hääd ööd ja pühade rahu“.

„Seekord sa tulid pisut hilja jõulukuuske eh-tima,“ ütles Babett.

„Kuidas?“ küsis Clemens, kelle mõtted viibisid Johanna juures. Mida tegi Johanna täna õhtul? Tal ei olnud Berliinis sõpru, oli üksi. Võibolla oli ta teda ülekohtuselt sentimentaalseks nimetanud.

„Ütlesin, et tulid liiga hilja puud eh-tima.“ Ah, ta oli mõtiskeledes unustanud Babeti kingituse.

„Oota,“ ütles ta, võttes taskust väikese karbikese.

Babett avas selle. „Kas sinu muusika lubab sulle teha nii kalleid kinke?“ küsis ta. „Pärlid...“, ja õige hellalt silistas ta ilusat, läikivat keed. „Pärlid,“ kordas ta, „öeldakse tähendavat pisaraid,“ ja ta naeris.

„Vala mulle pisut veini, Clemens, ja ma tänan sind väga.“ Ta sirutas talle käe ja Clemens surus seda õrnalt.

„Sa tänad nagu perenaine või Gabriel või Petersen.“

„No-ja, kuidas siis teisiti. Täna sind väga. Kuule, kas sobib sulle, Tom Vorberg kükitab üsna üksi oma punkras... kas sobib sulle, kui palume ta siia?“

Clemens noogutas. Babett väljus, et helistada, tuli ja sõnas: „Poole tunni pärast on ta siin...“

„Babett,“ ütles ta, „kunas võin sinuga rahulikult rääkida, ilma et keegi tuleks? Täna hommikul tormas virtin kümme korda sisse, siis Petersen, siis lapsed, siis sepp, siis...“

„See on juba kord nii,“ ütles Babett. „Miks sa ei räägi nüüd? Poole tunni kestel võib palju öelda.“

Clemens pöördus pisut.

„Ilus, siis räägime nagu mõistlikud inimesed. Babett, pean paremaks, et laseme end lahutada.“

„Mis?“ küsis Babett, nagu ei oleks ta mõistnud, ja veel kord: „Mis? Sa ei taha enam iialgi „Paradiisi“ tulla, minu ja laste juure?“

„Oleme liiga head sõbrad, et lahkuda teineteisest viha ja põlgusega. Loomulikult külastan sind, sama sageli kui nüüdki.“

„Sa jätsid mulle alati vabaduse, mida mees nõuab, Babett, võibolla liigagi palju. Iialgi ei teadnud ma nende aastate jooksul, mis ma pean temaga peale hakkama.“

„Ja nüüd sa tead?“

„Nüüd ma tean.“

„On see midagi mõistlikku.“

„Ole kordki tõsine, Babett.“

Tuli Tom Vorberg.

„Siin ma olen,“ ütles ta. „Häid pühi, Babett, häid pühi, härra professor. Kas tulin varemini kui ootasite, mis? Kinkisin ise enesele midagi jõuludeks, seisab väljas: auto.“

„Na,“ ütles Babett, „loodetavasti sa ei vedele siis kogu päeva siin, kui võid nii kiiresti ära sõita. Vaata Clemensit... Oled sa kunagi midagi säärast üle elanud?... Jutustab jõuluõhtul, et see on viimane jõulupüha õhtu, mis ta meiega veedab.“

(Järgneb).

FI

rulisile probleemele. Teadus, mis tegeleb mõistuse ja emotsioonidega, teab täpsalt, miks näitlejad suudavad esitada näilikku vastolu. Olles spetsialistid armastuses linal, olles asjatundjad inimtundmustega tegelemisel, kehastades seda filmist filmi, aastast aastasse ja ometi elavad nad läbi ebaõnnestumisi armuasjus, kus asi puudutab isiklikke kogemusi.

Kõige pealt vaadagem, mida sisaldab näitleja päevane töö. Kohe hakkavad silma nii petlikud mõisted, nagu teesklemine ja teiste veenmine. Hommikust õhtuni on näitleja enamalt jaolt mitte tema ise, vaid ikka keegi teine. Võiks arvata, et näitleja protestib nii sagedaste tüübi muutuste puhul, kuid tegelikult protestib ta siis, kui tüüp on alati sama. Selle põhjust ei tule kaugelt otsida. Kõige pealt ükski meist ei oleks rahuldatus mingisuguse tööga, kui mitte sünnipärane loomus poleks sellega kooskõlas.

On kindel, et paljud meie ametid on tingitud olukorra juhuslikkusest. Aga kas oleme õnnelikud selles töös — on hoopis ise asi. Meie püsime õnnelikena, kui töö on kooskõlas sügavamate ja põhilisemate iseloomu nõuetega.

Näitleja kutses on see eriti nii. Tõeline näitleja avastab oma saatuse tunnused juba lapseas. Säärane väike tüdruk või poiss tunneb oma ala juba 6—7 aastasel. Nendes lastes ilmneb kalduvus jäljendada nähtud inimesi, ümberrõivastuda ja anda etendusi. See esineb neil tugevalt kui nende mängukaaslaste juures.

Näitlemine on elukutse, mis teeb vastava isiku kõlbmatuks kõigeks muuks. Seepärast näitlejad mitte ainult ei teeskle ega kujuta kedagi teist studios töötades, vaid nad on sellistena kogu aja, sest nad on peaaegu taolisteks sündinud. Mängides armastust töö, nad jätkavad seda ka koju tulles. Läbiimbinud teesklemisest enamik näitlejaid kaotavad võime otsustada, kas nende omad elamused on loomulikud või teeseldud. Pealegi on näitlejad tujukad ja eapraktilised, mistõttu nendega raske on koos elada.

Ei tohi unustada, et näitlejad üldiselt armastavad eralduda ja peagi kaotavad kontakti välisilmaga. On üllatav, kui sageli nad ei tunne huvi maailma asjade, poliitika, jooksvate sündmuste ja muu vastu. Sellise eraldumise tagajärjeks on liig sagedased omavahelised abielud. Pole välditav, et niivõrd sarnased loomused ei põrkuks vastamisi.

Keskmine näitleja toimiks kahtlematult paremini, abielludes endale täiesti vastand tüübiga. Naissoost filmitäht abiellugu tugeva ja toima ärimehega või praktilise, fantaasia-vaese töösturiga. Meessoost filmitäht peaks abielluma naisega, kel pole lavakirge, kes tahab olla pereaine ja ema.

Mitte kõik näitlejad pole nii eakindlad. On mõningaid kuulsusi, kes püsinud õnnelikult abielus, nagu Lionel Barrymore, Fredric March ja Harold Lloyd.

Albrecht Schoenhals mängib peaosas uues Ufa filmis „Üks ülearu laevalael“.

Miks filminäitlejad ei püsi abielus

Filminäitlejad on intelligentset inimesed, nad evivad häid harjumusi, seltskondlikku kaalu ning teavad kuis riietuda. Nende füüsiline külgetõmbavus on kindlasti üle keskpärase. Nad on inimlikud nagu iga teinegi, vajavad sääluures armastust, kodu ja lapsi. Tõepoolest üllatab, millises kodanlikus maitses ja kalduvuses on filmipere.

Ometi needsamad filminäitlejad näivad kuidagi võimetud pikemaks ja õnnelikuks abieluks.

Näiteks June Knight, kes jättis oma mehe peale viiepäevalist abielu.

Jean Harlow tuleb ka asetada rekordite rühma, kuigi tema seisukohalt rekordi puhul on tegu rohkem arvu kui kiirusega. Jean'il on olnud seni kolm meest: Charles Mc Grew, Paul Bern ja Hal Rosson. Liigub kuuldus, et nüüd ta on armu-

nud William Powell'isse. Siis näiteks Gloria Swanson. Palju tal lõpuks mehi on olnud?

Kõige enam šokeeriv lahutus filmiajaloo on olnud Ameerika lemmiku Mary Pickfordi ja Douglas Fairbanks'i oma. Seda abielu peeti kestva abielu kantsiks. Aga nüüd!

Teised lahutatud paarid on Douglas Fairbanks noorem ja Joan Crawford, Richard Dix ja Winifred Coe, Ruth Chatterton ja George Brent, Nick Stuart ja Sue Carol, Ann Harding ja Harry Bannister, Hoot Gibson ja Sally Eilers, William Powell ja Carole Lombard. Sellega pole aga nimestik veel lõppenud.

Miks ei saa filmirahvas elada nagu teised inimesed? Mis teeb neid nii rahutuks ja rahuldamatuks armastuses? On nad oluliselt erinevad?

Psühholoogial on vastus neile kee-

ILMI

Näitleja elukutse on väga raske. Studio töö mõjub äärmiselt närvepingutavalt. Ikka ja jälle vändatakse üht stseeni, kuni ta on täielik. Ka kuumus, pimestav valgustus ja heliefektide kahin ei mõju hästi närvidele. Kojutulles näitleja on enam-vähem oma närvidega läbi. Kõige pisemgi asi põhjustab kergesti ärritumist.

See kõik on kui dünamiit kodusele õnnelikkusele. Näitlejat teeb tundlikuks tema töö. Peale kõige näitleja peab evima tugeva ja peenelt kooskõlastatud närvisüsteemi, et ta vastaks muutlikule tundeelule, mida temalt mitmekesised osad nõuavad. Näitleja sarnanegu peenele muusikariistale, mille keeled oleks alati valmis edasi andma iga tunde võnkumist. Ülitundlikkus on paljude Hollywoodi lahutuste põhjuseks. Mis puutub meesnäitlejasse, siis nad ei esine rahuldavate armastajatena tõsielus. Neil puudub armastusküsimusis võitja omadus. Liig palju imetlust jagatakse meessoost näitlejaile massi poolt. Miks peaks mees eraelus mängima võitjat, kuna niikuinii miljon naised näevad neid kangelaena linal ja tuhanded kirjutavad neile jumaldavaid kirju. On's ime, et näitlejad muutuvad edevaks! Ent liig edev mees pole kunagi hea armastaja. Säärane edev mees ei tunne enam vajadust armuavalduseks, ta pigemini ootab seda naiselt. Selline mees pole enam võimeline naist köitma ei abieluga ega abieluta.

UUED «UFA» FILMID:

«Tee mind õnnelikuks»

muusikaline naljamäng Max Pfeiferi lavastusel, vändatud saksa ja prantsuse versioones. Mängujuht Artur Robinson. Saksa versiooni peaosad on jaotatud: Else Elsteri, Ursula Grabley, Julia Serda, Richard Romanovsky, Harald Paulseni Albert Lieveni, Adele Sandrocki j. t. vahel.

Trude on armastatud

Vanamoodse talumööbli sisustatud tagasihoidlikus Bayrischzelle maavõõrastemajas seisavad äraviiamiseks valmis Trude Marleni pakid. Veidi kurvalt astub noor näitlejanna mugavasse ruumi. Kui kiiresti on möödunud aeg, liiast ruttu, — kui võiks jääda veel ja magada siin lihtsa taluvoodi pehmete sulgede all, et järgmisel hommikul ärgates jälle näha mägesid ja elada mäesuves — miks kõik ilus möödub nii kiiresti!

„Lahkuda!“ lausub noor kunstnik endamisi. Seal kuulub nurgast, ta pakkide tagant tasast nuttu. Kes seal ahastab? Kui ta imestunult lähemale astub, paistab pakkide tagant Mariele, võõrastemaja noorima tütarlapse pea. Liigutatult silitab blond Trude nutja tumedat juust. „Aga kuule ometi, Mariele, sa ei tohi

nutta, vaata, elus tuleb tihti lahkuda!“

Jah, muidugi ka Trudel endal on kahju siit minna: Mariele tähelepanu ja armastus olid teda alati liigutanud. Ei möödunud päeva, et Trude laual või voodi juures poleks seisnud värske kimp põllulilli. Aralt oli tütarlaps julgenud paluda näitleja pilti autogrammiga, ning saades selle, lausunud ta särasilmil: „Jumal tasugu!“

Trude Marlen oli tema suur armastus. Kõikidest rohkearvulistest filmiinimestest, kes olid tulnud Bayrischzelli vântama „Abielustreiki“, oli Trude Marlen ainukene, kellele nii tormiliselt tuksus selle loodulapse süda ja kes maalapse naiivsuses ei raatsinud peita omi tundeid vaka alla. Pealegi mängis tema jumaldatu ettekandjat! Täpsalt niisugune, kui on Hanni „Abielustreigis“, tahab olla ka Mariel, seda on ta enesele kindlasti ette võtnud. Kurvalt, äranutetud silmil vaatab ta üles oma ebajumala poole. „Oled armas tüdruk, Mariele, aga ära nüüd enam nuta, tead ju, et sind samuti armas-

tan, ja kui kord saan puhkuse, siis tulen siia, Bayrischzelli.“

Nii jutustab Trude Marlen oma suurest „saavutusest“ ja ta silmad lähevad niiskeks...

Kahjutu filmiudu

Filmis „Sarlapunane lill“ mängib üks terve stseen udus. On huvitav, et see stseen, mis nõuab loomulikku inglise udu, vändatakse ateljee kunstlikult tekitatud udus. Mitte, et väljas oleks ilm olnud liiga selge, ei, sest sügisel, kui filmi tehti, oli loomulikku udu külluses, — ehtsas udus ei suuda isegi kõige parem filmikaamera midagi näha ja filmiudu peab paratamatult tekitama kunstlikult. Kunstliku udu üllatavaks omaduseks oli seekord, et esmakordselt õnnestus tekitada teda nii paksu ja tihedana, et teda tuulemasina abil läbipaistmatute pilvedena mööda ateljeed aeti, ilma et udu tunde kestnud ülesvõtete jooksul oleks mõjunud kaastegelaste hingamisele või häirinud nende silmi.

Karl Ludwig Diehl mängib peaosas uues Ufa filmis „Roheline doomino“.

On Elisabeth Bergner suurim filminäitlejatar?

Itaalias, filmi „Ära jäta mind kunagi“ valmistamisel, oli võimalus jälgida Elisabeth Bergnerit igapäevases töös. Peagi sai omaseks iga tema vaade ja liigutus.

Bergner oli „väikeseks emaks“ stuudiole kui ka bablye, kes oli ta väljaspool abielu sündinud lapseks Gemma Jones'i osas. Nad kõik jumaldasid teda. Iga pise-magi õnnetuse puhul oli Bergner esimeseks abistajaks. Ise aga vigastuse saades roostetunud naelast, töötas ta järelandmatult edasi.

Elisabeth Bergneriga vestelda on suureks naudinguks. Linal ta jätab mitmekesiseid muljeid. Mõned leiavad ta pika, läbitungivate mustade silmadega olevat, teised jälle — pruunide silmade ja punaste juustega.

Tegelikult sarnaneb see väike Bergner enam lapsele kui naisele, hetkeni mil ta hakkab filosoferima. Kõik ta väljendused ja teod on äärmiselt lihtsad. Ta ei ole ilus, kuid osa tõlgitsusel muutub ta inspiratsiooni mõjul armsaks.

Ta evib siledalt lahkukammitud punakaspruuni, silmade värvi, juukse. Tema meetod on — sirgjoonelisel lähtekohta.

Kujult on ta kõige hapram oma stuudios, kaaludes vaid 100 naela. Kohtudes inimestega, keda ta ei sümpatiseeri, või olles rambipalavikus, ta väriseb puulehele sarnaselt.

Vaheaja vältel istub ta kokkukäiva noana, pale toetudes kätele, mis asetatud ümber põlvede. Nii uurib ta järgnevat stseeni. Või seisab ta mehe kõrval, toetudes viimase käsivarrele, nagu väike koolitüdruk joonelises sviitris ja madalate kandadega kingades.

Morn, vana Bernhard Shaw, armus Bergnerisse ja andis talle, kõikidelt kuulsatelt tähtedelt ihaldatud osa, „Püha Johanna“, milles Bergner peatselt esineb.

Esmakordselt esines Bergner 11-aastasena Viini teatris. Sealt Max Reinhardt viis ta Berliini, tehes temast kuulsaima omaaja näitlejatar.

Kas Garbo kohtleb naisi halvasti?

Kord öeldud väikesest märkusest, „ma eelistan mehi naistele“, on võrsunud legend, et Garbo ei salli ega usalda naisi. Tegelikult tal ka on tõesti väheseid sõbratare. Seda on põhjustanud peamiselt tema leiutaja Mauritz Stiller, liikudes temaga vaid meeste seltskonnas. Küllap sellestki vist tingitud Garbo sagedane meestele omane loogika.

Garbol on viisteist sõpra, neist kolm ainult on naised, teised kõik mehed. Ta leiab, et mehed kergemini unustavad ta seisukoha ja kohtlevad teda inimliku olen-dina. Naiste hulgast valib Garbo sõpru hoolikalt, kuna need sageli kasutavad ta sõprust halvasti.

Säärased kogemused on teinud ta umbusklikuks. Harva kutsub ta naisi külla. Sellest on tekkinud väide, et Garbo ei salli oma sugu.

Tema kolmest sõbratarist kõige lähedasem on Salka Viertel. Mrs. Viertel on Hollywoodi stsenaariumide kirjutaja, museas kirjutades ka ühe Garbo filmidest.

Teine Garbole lähedane sõbratar on Dolores del Rio, eraelus Mrs. Cedric Gibbons, kõikide Garbo filmide kunstilise juhi naine. Sageli veedab Garbo terved päevad Dolores'ega supeldes tema ujumistiigis ning pleeki-des tema murul.

Sõbratari, näitleja Zasu Pitts'i leidis ta temaga kõrvuti elades. Sageli külastas ta Zasu Pitts'i, tundes end seal väga kodusena.

Kõik need inimesed võivad öelda end Garbo't tundvat, kuid vaevalt leidub inimest, kes teda tõesti hästi tun-neks. Ainukesena tema kooliaegne Rootsi sõbratar Mimi Polack, nüüd Mrs. Lundell, kellega Garbo vahet-pidamatult on kirjavahetuses, võiks meile paljastada tõelise Greta Garbo.

Ivan Petrowitsch 15 aastat filminäitlejaks

1920. aasta juulis seisis keegi vast küpsenud näitleja esmakordselt filmikaamera ees. See noor näitleja oli Ivan Petrowitsch, kes veel kunagi polnud mõelnud, et see film moodustab tema elutealguse.

Ivan Petrowitschi elu ei möödunud mitte nii libe-dasti ja hõõrumisteta, nagu seda võib-olla arvatakse. Tuleb mainida, et siin oli vaja väsimatut püsivust, kannatust ja hoolsust, mis viivad kunstniku soovitud sihile.

Me oleme Ivan Petrowitschi peaaegu kõigis filmi-des näinud ainult mundris. Mitte ainult, et manuskriptid või osad kirjutaksid talle seda ette — ei, Ivan Petro-witschil on enesel suur nõrkus mundrite vastu. Munder saatis teda juba ta elu esimesel poolel, mil ta osa võttis maailmasõjast. Näeme, et ta on sellele truuks jäänud ka elu teisel poolel, kehastades laval austria ohvitseri, vene vürste või koguni prantsuse koloniaalsõdureid. — Õieti öelda, ta on „mundrite sees üles kasvanud“, kuna ta isa varustas serbia kuninglikku hoovkonda mundritega.

Ivan Petrowitsch sündis Jugoslaavias, tuli aga juba väikeses poisina Budapesti, kus ta käis koolis. Gümnaa-siumi lõpetamise järele õppis sealses ülikoolis ning kõrge-mas tehnilises koolis arhitektuuri. Selle kõrval tegeles ta ühtlasi muusikaga ning evis kindla kavatsuse minna ka muusikaakadeemiasse. Selline kunstiline tendents ei meeldinud aga ta isale, kes oma poja Ivani muusikalis-test kalduvustest palju ei hoolinud. Ta oli veendunud, et poisil on kasulikum õppida midagi „tõsisemat“. Hästikasvatatud pojana allus Ivan Petrowitsch isa soovidele ja tahtele. Kuna ta oli koolis hea joonistaja ja matemaatik, siis valis ta edasiõppimiseks arhitektuuri. Ühtlasi oli ta kirklik sportlane, võttes osa 1912. a. Stockholms korraldatavatest olümpiamängudest.

Maailmasõja ajal oli Ivan Petrowitsch kõigil frontidel, kellede vastu võitles austria armee, saades vahvuse eest mitu aumärki. Ivan Petrowitsch oli hea sõdur ja suu-repärane ohvitser ning omandas lõpuks ülemleitnandi au-

kraadi. Peale sõja tahtis ta stuudiumi lõpetada, kuid majanduslikud väljavaated ei olnud enam kuigi hiilgavad. Ivan Petrowitsch hakkas otsima tööd, et sel viisil kergenda õpingute lõpetamist. Kuid kõik ta katsed midagi leida ebaõnnestusid, kuni ühel päeval kohtas filmirežis-sööri Michael Kertesz. Viimane oli talle juba korduvalt teinud ettepanekuid astuda filmi, millest aga Ivan Petrowitsch oli keeldunud. Nüüdki kordas Michael Kertesz oma ettepanekut. Ka veel keegi teine režissöör Viinist kutsus Petrowitschi oma juurde, siis lõpuks ta nõustus.

Oma esimeses filmis, mida ta museas kui ainsamat kunagi näinud ei ole, mängis ta noort maalrit. Järgnevalt omandas ta Michael Kerteszilt aastalepingu. Film haaras teda ja ei lasknud enam lahti. Edu tõi talle „Poola veri“ (1922). Ka Saksamaal, kus ta mängis museas ühes filmis Asta Nielseniga, pakuti Ivan Petrowitschile aasta-lepingut. Berliinis olles angažeeris teda prantsuse filmi-režissöör Léonce Perret. Selle järele Ivan Petrowitsch läks Pariisi, kus ta mängis mitmes filmis.

1926. aastal tuli ta Berliini tagasi, saavutades jär-jekindlalt edu filmides „Orlow“, „Tsareevitsch“, „Tema Majesteedi leitnant“. Siis angažeeris teda Ufa ning väntas temaga „Oriendi saladused“ koos Agnes Peterseni ja Marcella Albaniga.

Tuli helifilm. See ei suutnud kõrvale tõrjuda Ivan Petrowitschi. Järgneb reis Ameerikasse, kus ta töötab kaasa saksakeelses versioonis, kuni ta pöördub uuesti Berliini. Siin mängib ta teistkordselt „Orlowi“, aga juba helifilmina. Partneriks oli jälle Liane Haid. Sellele järgnesid „Viktooria ja ta husaar“, „Havai lill“ Martha Eggerthiga, „Manulescu“, „Paganini“, teistkord-selt „Poola veri“ ja palju teisi. Tema viimane film „Kasak ja ööbik“ valmis neil päevil.

Viisteist aastat on lühike või pikk aeg, kuidas keegi võtab. Kunstniku elus mängib ta suurt osa — ta on niiöelda „väike elu“.

293

294

295

296

297

298

299

300

301

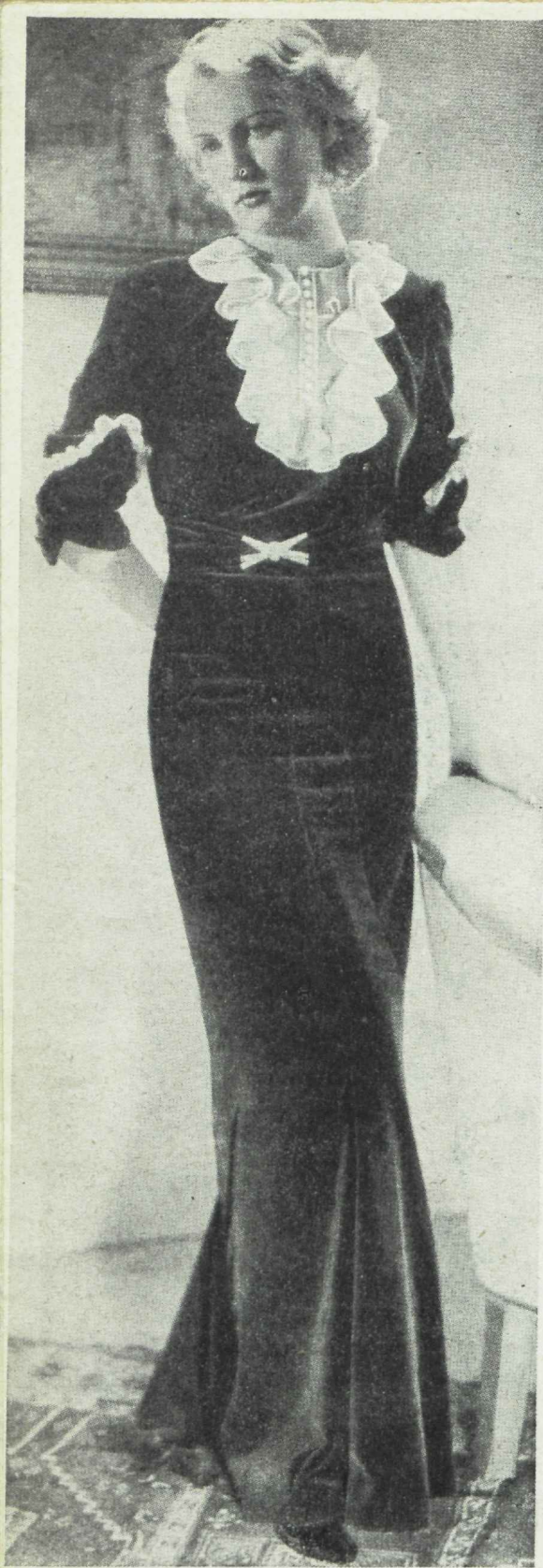
302

303

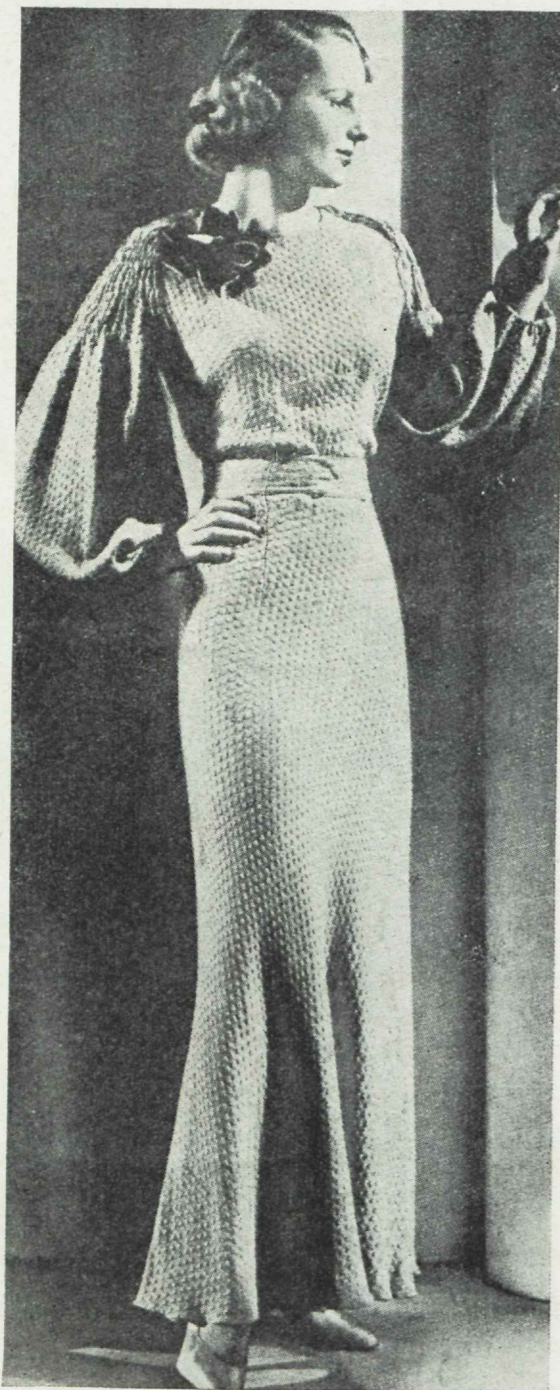
304

305

306

Üleval keskel: Pluskleit sinisest siidiga segi koetud villasest riidest. Suur, hästi istuv krae ja käited on tumesinisest taftist, peenelt läbitikitud siidiga. Omapära lisavad pikisihis sisselõigatud taskud ja nahkvöö, mis ees kunstipäraselt kokku keeratud, nagu oleks sõlmatud.

Väike-õhtukleit pruunist sametist. Seelik muutub põlvede kohalt algavate lahtiste voltide tõttu üsna laiaks. Poolpikad varrukad on kaunistatud tüllvolangidega. Eesolev žaboo samuti tüllvolangidest. Lai pehme vöö on kinnitatud ees strasspandlaga.

Väike-õhtukleit reljeef-mustrilisest kunstsiiidist, varrukad on raglanlõikelised ja rikkalikult kroogitud. Kaunistuseks sametist lill.

All keskel: Moodsne tänavakleit pruun-beež kirjust jersey'st.

Moodsalõikeline õhtukleit pehmest mustast taftist. Terav väljalõige on raamitud kraetaolise drapeeringuga ja kaunistatud kunstlilledega. Huvitava kaunistuse annavad kleidile läikivad siidpaelad.

Õhtukleit valgest siidist laiade vahopitsidega. Siidi osad on peenelt volditud. Kleit jätab selja vabaks ja kantakse väikese bolero jakiga, mille laiad küünarnukkideni ulatuvad varrukad. Vöök lai must siid- või sametpael.

293 Kolmveerandmantel sügiseks. Materjaliks on mõni paksem villane riie ja kraeks nahk.
294 Moodsalõikeline sügismantel, joonelisest riidest. Et

mantel on töötatud ristijooni, siis sellest materjalist valmistatuna sobib ta peamiselt saledatele kujudele. Kraeks kitsas karakul riba.

321

322

323

324

325

326

327

328

295 Elegantne kostüüm, pika jakiga. Peenetriibulise materjali tõttu eriliselt töötatud taskud, varrukad ja krae on väga nägusad.

296 Meeldiv sügismantel kergemast villasest materjalist, mis võimaldab väljatöötada tähelepanu köitvaid varrukaid.

297 Raglanlõikeline sügismantel laia, peente voltidega kaunistatud vööga. Varrukad samuti peenelt volditud osadega.

298 Moodne sügiskomplee heledamast diagonaaliidest, kaunistatud rikkalikult karusnahaga. Ees suured piklikud nõöbid.

299 Lihtsa tegumoega vööta sügismantel. Mantlit võib kanda kas lahtise nahksalliga või ka täiesti ilma kraeta.

300 Väike õhtukleit, velours chiffonist. Ainsaks garnituuriks hõbelameest krae, mille otsad taga väikese seose moodustavad.

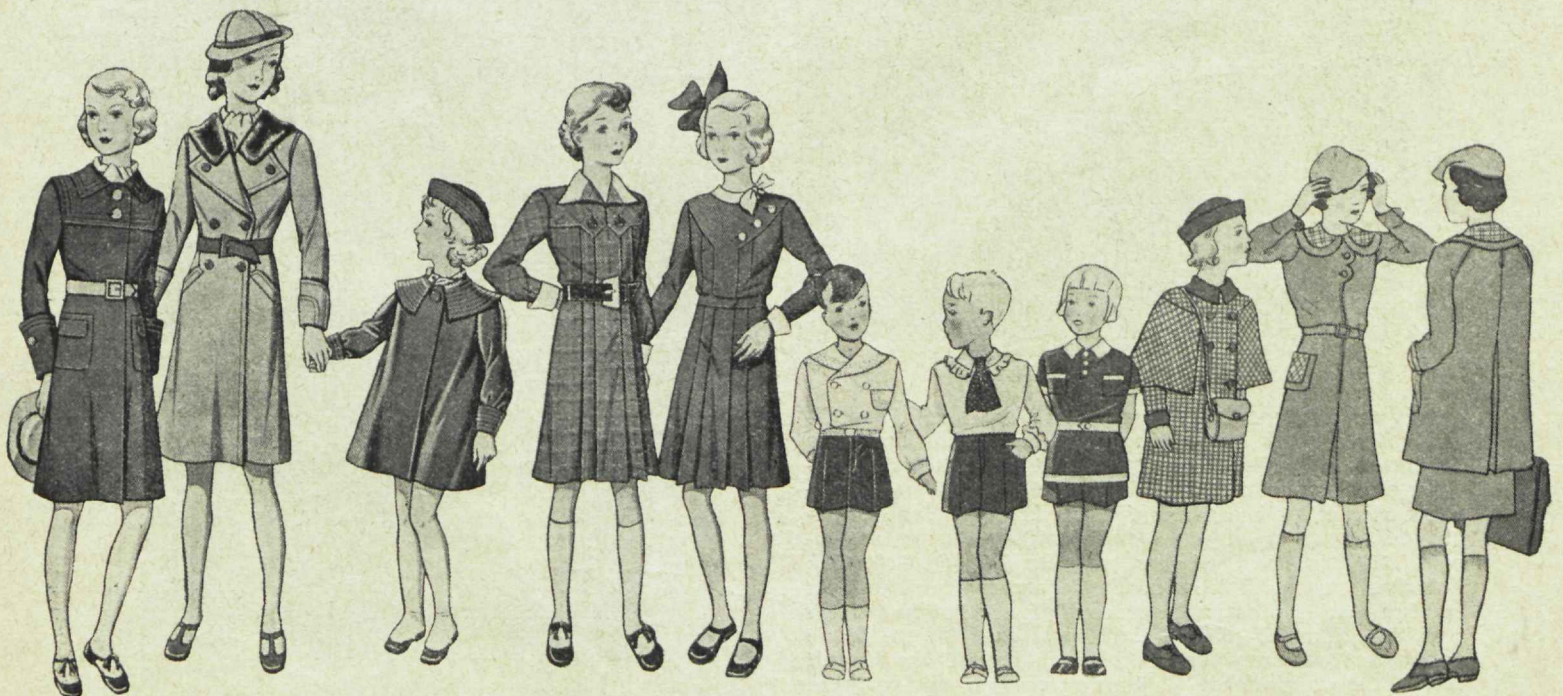
301 Elegantne pealelõunakleit tumesinisest villa-georgette'ist. Huvitava lõikeline passeosa on töötatud ühtlasi ka kraena.

302 Diagonaaliidest päevakleit omapärase kaelagarnituuriga, mille tagasipöördud nurgale on õmmeldud eesnimetäht.

303 Sportlikkujoont taotlev päevakleit pruunist villasest riidest. Kaelagarnituur ja kätsed valgest pikeest.

304 Pealelõunakleit tumedamast diagonaaliidest. Pluusina näiv volangidest koosnev esiosa ja varrukate kaunistused on punktilisest georgette'ist.

305 Lihtne ruuduline kleit valge pikeest. Kaunistuseks lakkvöö ja suured nõöbitaolised pandlad.

329

330

331

332

333

334

335

336

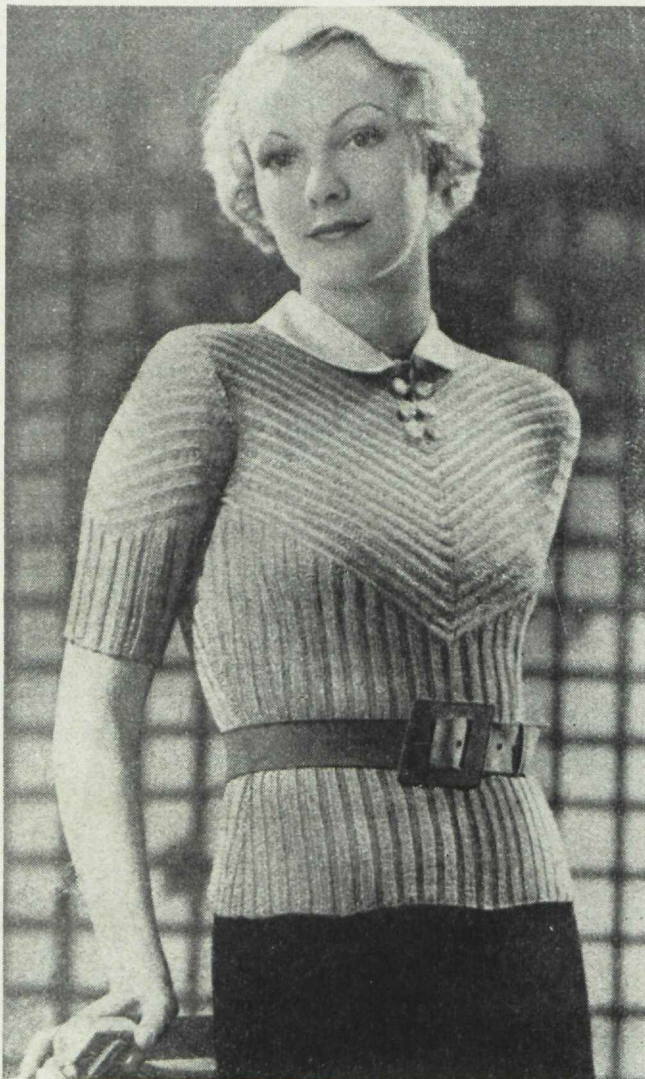
337

338

339

- 306 Meeldiv pluuskleit huvitava esipartiiga. Kaunistused on töötatud mõnest kleidi värvi kitsast paelast.
- 307 Päevakleit meresinisest villakrepist. Kaunistuseks valged plisseerivad ja suured läbiõmmeldavad nõöbid ees.
- 308 Pealelõunakleit tumesinisest sametist, valgest tafist kaelagarnituuriga.
- 309 Väike-õhtukleit pruunist sametist. Ainsaks ilustuseks kollane kunstlill õlal.
- 310 Kleit rohelisest mattsiidist. Varrukad on peenekirjalisest georgette'ist.
- 311 Nägus pealelõunakleit helepruunist kreppsatäänist. Kleit on huvitav oma põlletaolise lõikega.
- 312 Elegantne õhtukasak valgest siidist ühes musta samet seelikuga. Kaelaavaus ja varrukate ümbrus kaunistatud smokktööga.
- 313 Lihtsa tegumoega õhtukleit hõbehallist matt siidist. Kaela garnituur ja varrukad on valmistatud paelatöös. Kaunistuseks nägus pannel ees.
- 314 Nägus kleit helepruunist sametist, kaunistatud sama värvi siidvolangidega.
- 315 Huvitav pealelõunakleit helehallist peenest villasest. Kaelagarnituur ja varrukad valgest siidist ja hõbe brokaadist. Ees strasspandlad.

- 316 Moodsalõikeline kleit meresinisest siidist või villasest. Peened voltkaunistused ja moodsad klipsid ees.
- 317 Pealelõunakleit mustast siidist. Passe osa kaunistatud püstkäsipludega. Ees kunstlilled.
- 318 Lihtsa tegumoega nägus kleit, väikese pitskraega.
- 319 Elegantne õhtujaki mustast sametist. Tähelepanu vääriavad moodsad varrukad.
- 320 Õhtukleit peenest pitsmaterjalist või õrnakirjalisest georgette'ist. Kaunistuseks suur kunstlill.
- 321 Hommikukleit lillemustriga sametist.
- 322 Hommikukleit helerohelisest siidist tikitud varrukate ja revääridega.
- 323 Nägus öösärk helesinisest pesubastistist.
- 324 Öösärk suure õlakraega.
- 325 Öösärk piludega kaunistatud kraega.
- 326 Lihtne öösärk punktilisest riidest ilusa jakikesega.
- 327 Pyjama hall-punasest punktilisest kunstsiidist. Siidnõör kaunistused.
- 328 Lihtne ühevärviline hommikukleit, heleda krae ja kästestega.
- 329—339. Valik mitmesuguseid lastemoode.

KOOTUD JUMPERPLUUS.

Pluus on kootud kas jämedast villasest või kunstsiidist. Materjaliks kulub lõnga 200 gr. Pluus kootakse üksikute osade viisi edasi-tagasi ridades. Kudumist alatakse esitüki alumisest äärest üles, luues 151 silma ja kootakse esiteks 2 silma parempidi, siis kogu aeg 3 silma pahempidi, 3 parempidi ja teises ääres jälle 2 silma parempidi. 137. realt algavad passeosa viltu jooned. Seljatükk kootakse samuti kui esitükk. Varrukate algamiseks luuakse üles 84 silma ja kootakse kogu aeg 3 silma parempidi, 3 pahempidi. Kui kõik jumperi osad lõigete järele valmis kootud, õmmeldakse kokku ja pressitakse kergelt üle. Ette õmmeldakse 4 perlmutternööpi ja kantakse nahkvööga.

»AIPS«

Omanik
A. J. Poleschuk

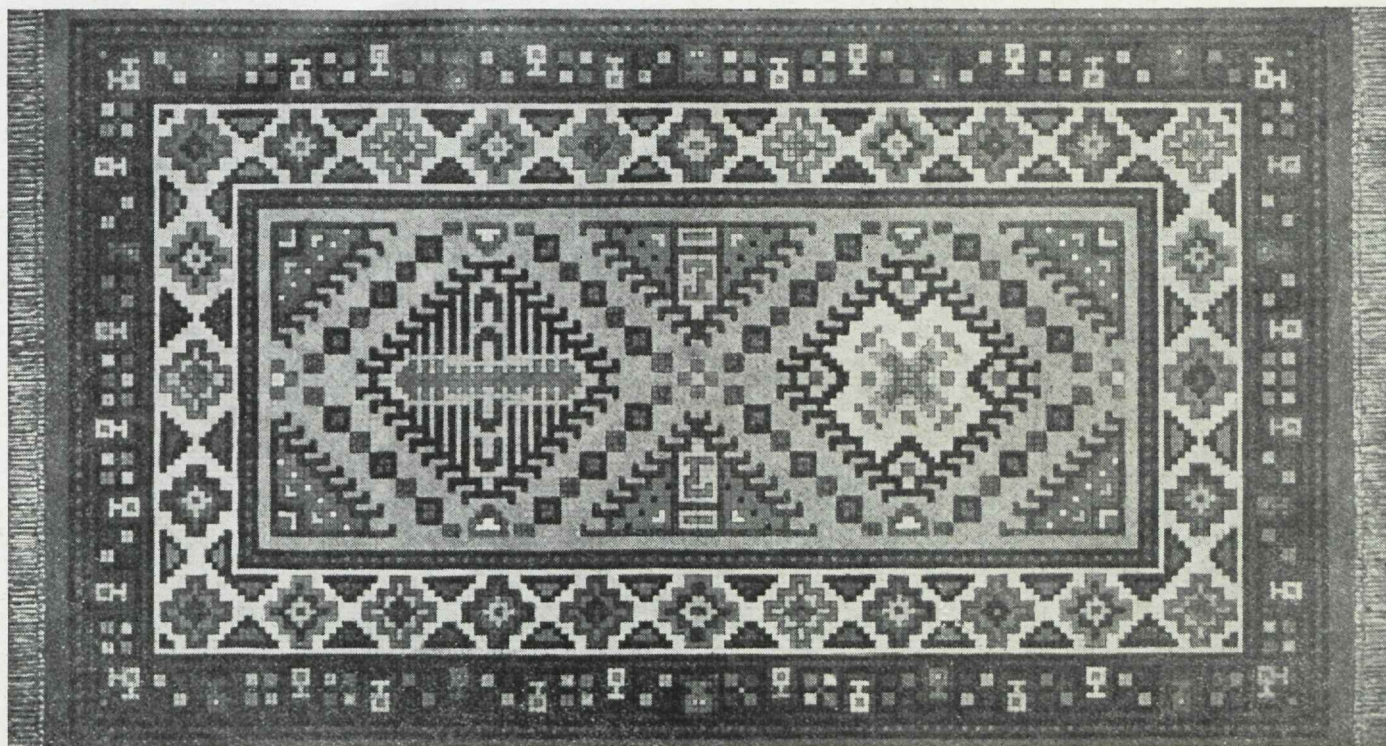
Suka-, pitsi-, kummipaela-, trikoo- ja trikoopesu vabrik

Ladu samas avatud kella 8—17

TALLINN, TONDI T. 27
Telefon 460-89

Ristpistes tikitud jakk suuremale tütarlapsele.

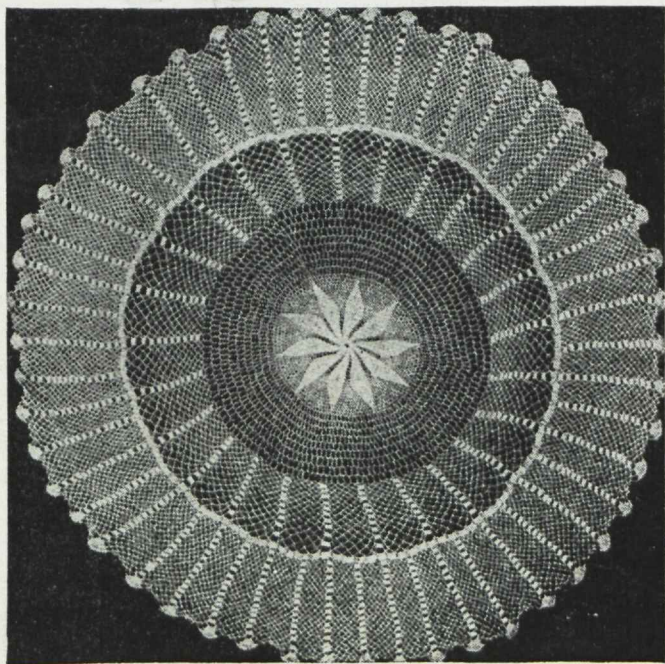
Piklik vaip diivani ette või seinale

Vaiba pikkus on 200 sm ja laius 116 sm. Otstes olevad narmad on kas loomulikku värvi linasest niidist või põhivärvi villasest lõngast ja 10 sm pikad. Vaipa võib õmmelda rist- või keelimpistes jämedale juteriidele kodumaa vaibalõngadega.

Värvid on võetud villatööstus „Ekstra“ värvikaardi järgi:

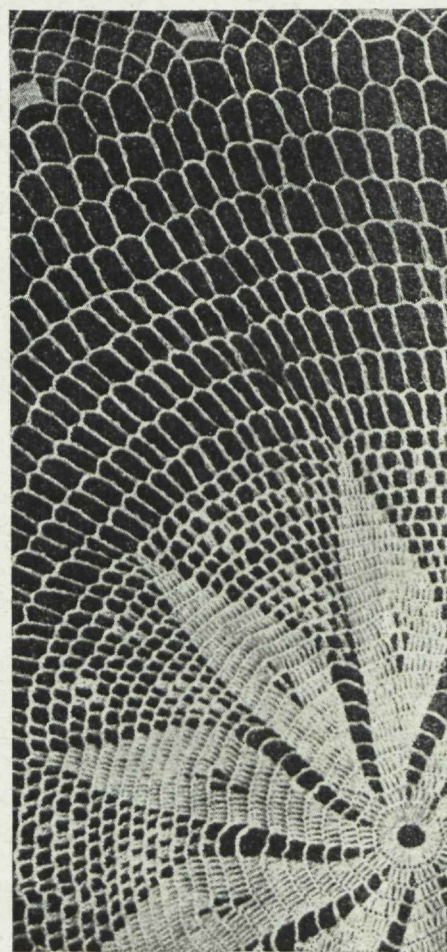
1) tume sinine	nr. 26	6) vana roosa	nr. 70
2) hele sinine	„ 38	7) kollane	„ 71
3) tume pruun	„ 57	8) beež	„ 35
4) hele pruun	„ 13	9) roheline	„ 4
5) rooste pruun	„ 43		

Mustrit saab kasutamiseks toimetusest, Lossi tn. 7.

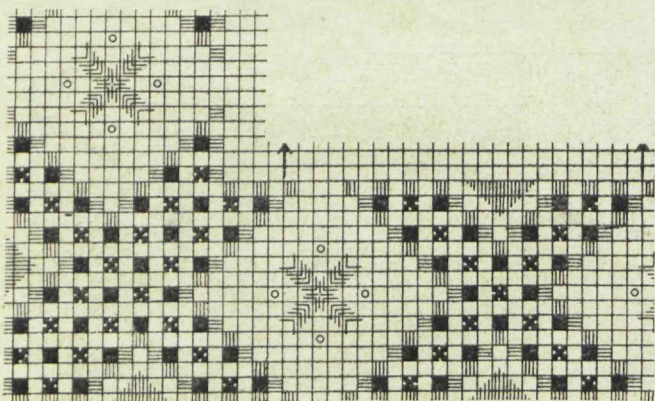
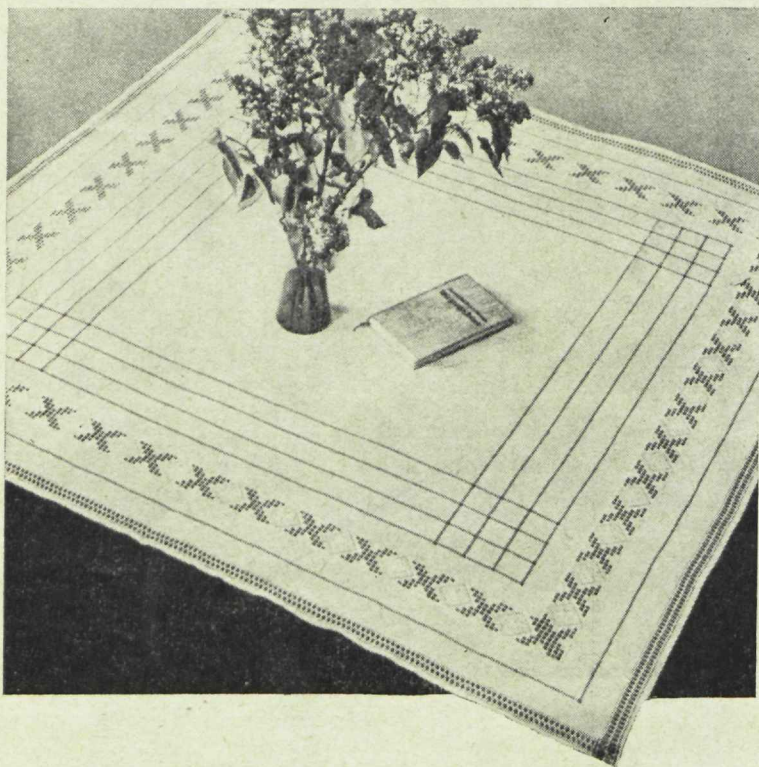
VÄIKE HEEGELDATUD LINAKE.

Lina on heegeldatud läikenii nr. 80—100-ga, läbimõõt on umbes 50 sm. Luuakse üles 12 õhusilmaline kett ja kinnitatakse ringiks, millega alatakse linakese heegeldamist. Kuni 22 ringini heegeldatakse iga ring oma ette. Üleminekuks järgmisele ringile heegeldatakse 4 õhusilma, üles, mis jääb sambaks järgmisele ringile. Linakest on kerge heegeldada juuresolevate proovide järgi (lhk. 225 ja lhk. 227).

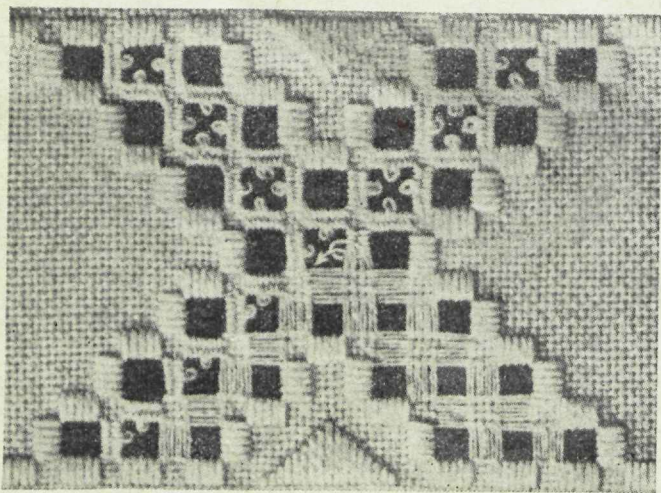
Kõrvaloleva linakese keskosa tööproov.

Laudlina hardanger ja pilutööga

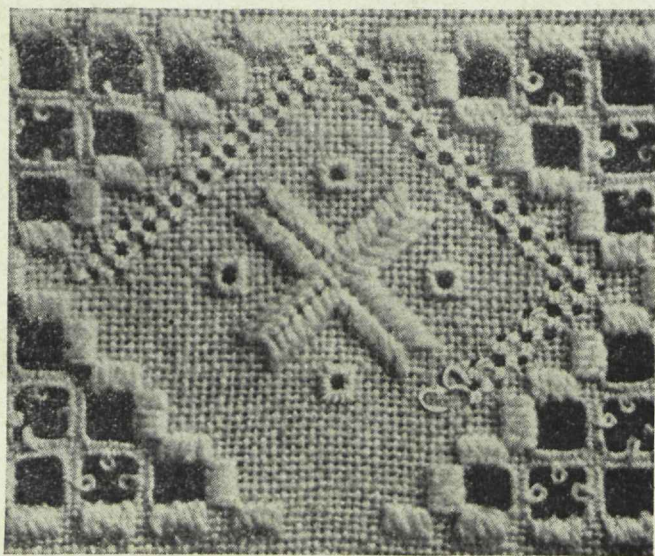

Proov a. Hardanger muster juuresoleva laulina jaoks. Mustris on antud nurk ja üks mustri osa.

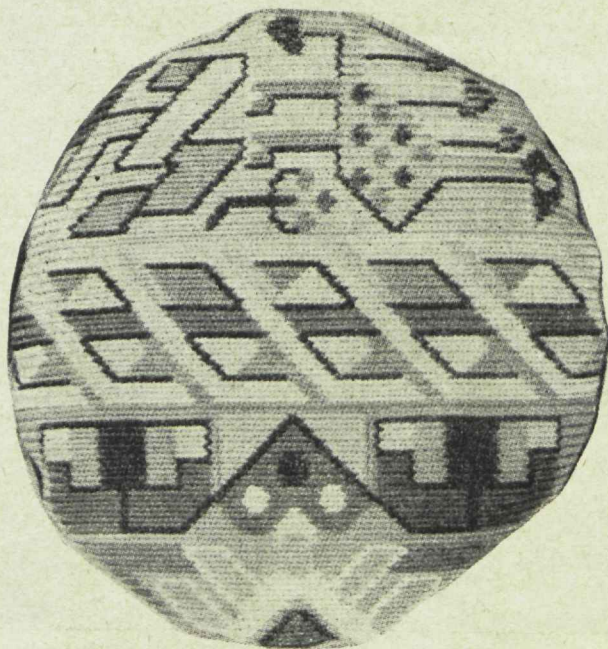
Antud lina, mille suurus on 1,40 m ruut, on töötatud valgele jämedale linasele riidele. Riie peab olema sääranane, et 11 koelõnga annaksid kokku 1 sm. Tikitakse perle nr. 5 ja 12-ga. Esiteks ömmeldakse 5½ sm laiune hardanger osa, juuresoleva mustri (a) järele valmis. Antud mustrist 1 □ vastab 4-le lõngale laiuselt ja pikkuselt, 1 ■ tähendab välja tõmmatud lõngadest moodustatud auke, peened jooned näitavad lamepistete arvu, pikkust ja sihti. Tikitud vaheosa ömmeldakse 13,5 sm äärest eemale. Tööd alatakse nurgast, esiteks lamepiste äärestus jämedama lõngaga ja tõmmatakse siis lõngad aukude jaoks välja. Nüüd ömmeldakse sissejäänud lõngad peenema niidiga üle ja valmistatakse ühtlasi ka silmused (proov c), nagu juuresoleval proovil näha: ühte auku 4 silmust, teine ilma jne. Lamepiste kujud väljakistud vormide vahel tikitakse jämeda, väikesed augud ja kastid peenema lõngaga. Aukpiste juures (proov b) kinnitatakse ikka 3 lõnga kokku. Kui hardanger mustri osa valmis, tehakse järgmisena lai äärepilu. 2½ sm äärest kaugemal tõmmatakse välja esiteks 2 lõnga, siis 4 lõnga vahele, 8 l. välja, 4 l. vahele, 8 välja ja lõpeks jälle 4 l. vahele ja 2 välja. Pilu sidumiseks tarvitatakse perle nr. 12. Linale võib ka väikesed suurätid juurde valmistada, äärestades lihtsa piluga ja nurka ainult üks väike mustrios.

Proov c. Tööproov aukudes olevate silmuste jaoks.

Proov b. Tööproov kahekordsete pistetega aukude valmistamiseks.

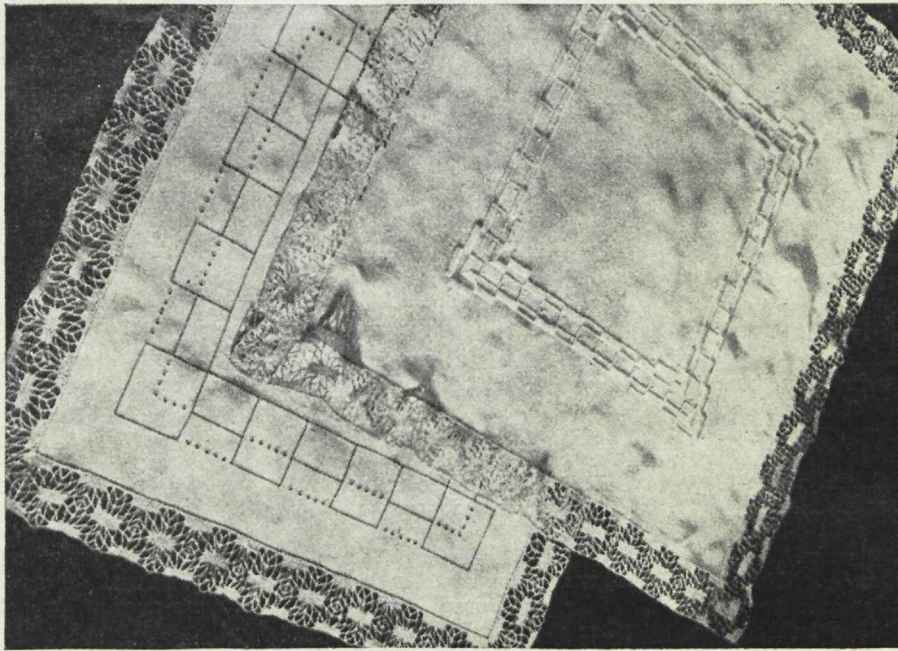

Ümmargune sokvapadi

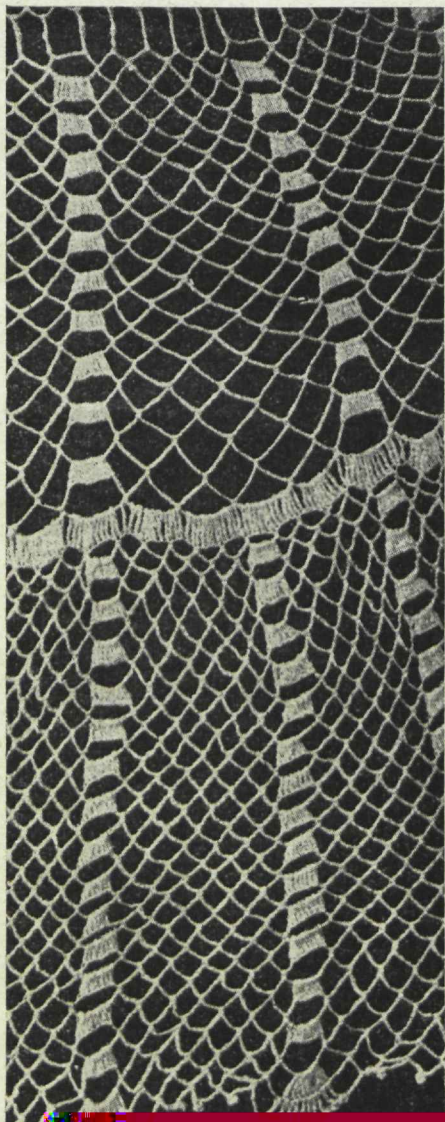
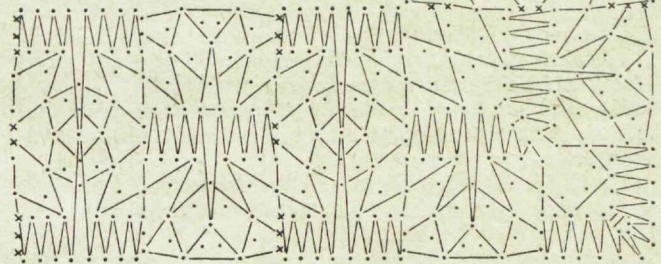
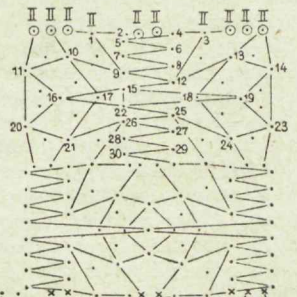
See moodsa mustri padi on ömmeldud keelimpistes villaste lõngadega, juteriidele.

Värvideks on:

1. tume pruun	4. beež	7. hele kollane
2. tume sinine	5. tume kollane	8. tume rooste pr.
3. hele sinine	6. keskmine koll.	9. hele „ „

Kaks nelinurkset linakest valgetikandi ja piluga. Ääres nägus niplispits. Pitsi tööproov kõrval.

TÜLLIST RUUDUKARDIN.

Mida beebi kõik oskama peab...

Noored emad — ja mitte vähem isadki — on alati lõpmata uhked oma beebile. See on arusaadav, sisaldab ju nii väike inimlaps kõike millest on unistatud. Palju soove ja lootusi on lapses peidul.

Ent see kestab enamikule emadest liig kaua, kuni beebi areneb. Neile on üsna arusaamatu, kuipalju üks laps õppima peab, enne kui suudab väljenduda, kui suudab reageerida välistele asjadele. Sageli tulevad emad ärritunult lastearsti kõnetundi ja kaebavad murelikult: „Härra doktor, ma usun, minu laps on kurt! Mõelge ometi, eile laskis teenija nõusid kukkuda, sealjuures oli väga suur müra — ja beebi ei ärkanudki sellest lärmist!“

„Kui vana on siis beebi?“

„Minu väike on praegu neliteist päeva vana!“

Kahenädalane laps kuuleb täiesti normaalselt, kuid ta ei reageeri veel mürale. Ta tajub seda alles esimese kuu lõpul, kõige varem kolme nädala pärast. Siis hakkab ta silmi pöörama ja reageerib ka valgusele. Toopärast ei ärka mõnepäevane laps, kui pimedat tuba järsku valgustada.

Esimesel kuul evib laps puht instinktiivseid või refleksiivseid, mis mehaaniliselt järgnevad, nagu neelamine, haigutamine, aevastamine jne.

Ka suutõmbumine, mida õnnelik ema peab juba esimesel kuul naeratuseks, pole muud, kui mehaaniline suu-moonutus.

Teisel kuul proovib laps iseseisvalt peakest padjalt tõsta ja esmakordselt tuleb kuuldavale ka rida artikleerimata hääli, mis erineb karjumisest. „Beebi jutustab midagi,“ ütleb uhke ema ja mõtleb, et viimane hakkab pea kõnelema. Beebi lallutab vaid enese ette, kuna häälepaelad arenevad ja suu vormub. Kõnelemisele beebi ei mõtlegi veel, nii meeeldi, kui seda auahne ema ka ei tahaks. Teisel kuul beebi ei eralda veel oma ema teisest inimestest. See tuleb alles kolmandal kuul! Alles siis teeb laps imetusväärseid edusamme. Ta hakkab jälgima mürasid, pöörab pead valguse poole, surub jalakesega tugevasti vastu takistusi — ja ilusaim: ta hak-

kab tundma ema! Esmakordselt naeratab ta teadlikult emale vastu. See naer kordub igakord, kui laps näeb ema!

Neljandal kuul haarab beebi juba asjade järele, mida talle näidatakse. Esmalt püüab ta kohmetult õhus ringi, kuna ta pole veel suuteline määrama kaugust. Lapsed haaravad ju ka tähtede ja kuu järele — alles elu näitab neile, et kõiki asju ei saa kätte!

Neljandal kuul hoiab beebi juba nukku, palli või mänguloomakesi kinni. Mehaaniliselt topib ta neid suhu.

Viiendal kuul õpib laps omi liigutusi kontrollima. Viimased muutuvad sihikindlamaiks ja eksaktsemaiks. Nüüd võib juba alata isegi imiku võimlemisega. Sealjuures on kohe märgata, kas laps tunneb võimlemisest rõõmu. Loomulikult peab laps olema normaalselt arenenud. Õrna lapse juures räägitagu enne arstiga, kui alatakse võimlemisega.

Kuuendal kuul aimab imik juba esimesi silpe järele. See jääb enamikul kuni kaheksanda kuuni. Ka ilmuvad nüüd esimesed hambakesed!

Seitsmendal kuul mõistab beebi, mida temalt nõutakse. Ta teab täpsalt, millal algab vannitamise- ja võimlemistund. Imik võimleb rõõmuga. Elavalt võtab ta ka ümbrusest osa. Kehaehituselt hästi tugev olles, teeb ta ka esimesi seisumiseid.

Kaheksandal kuul laps seisab. Ent ei maksa emal muretseda, kui laps ei taha seista. Mõnedel lastel, eriti kellel pea on suur ja raske, võtab seismaõppimine aega. Kaheksandal kuul mõistab beebi juba mõningaid käske, kui need on ühenduses mänguasjade ja söömisega.

Üheksas ja kümnes kuu toovad edusamme sõnadest arusaamises, milliseid laps aga siiski veel järele ei räägi. Ta kõneleb vaid üksikuid silpe — saab aga aru pea kõigest.

Üheteistkümnenda ja kahesteistkümnenda kuu vahel asub esimene jooksmise katse. Ühe aastaga on beebist saanud juba väike inimene!

Kõigest saab mänguasju

Mitte kõike ära visata! Kuid ka mitte igat niidiotsakest ja pakipulgakest ei tule hoolikalt alal hoida! Need esemed kuhjuvad hunnikuiks ja muutuvad majapidamise türrannideks! Pole hullemat kui sahtel, millesse hoolimatult topitud igasugust kraami, millest ometi kindlasti teatakse, et neid kunagi enam ei tarvitata!

Ometi — midagi ei tohi ära visata! Teie ei kujutle, mida kõike saab teha kasutuist asjust! Pole võimalik kõiki pakipulgakesi alal hoida, kuna igapäev tuleb uusi juure. Järjekult ohverdame ainult paari neist laste mänguasjadeks! Kui kord on vihmane pealelõuna, siis avame sahtli ja otsime välja kõik vanad pappkartongid, niidirullid ning tühjad kreemikarbid, neid tuleb äratada uueks eluks! Lapsed võivad rahulikult pealt vaadata, kuna see neile rõõmu teeb ise sealjuures kaasa aidata.

Lastetoas on juhtunud katastroof: nukk on läinud katki! Alles jõuluks ostis ema uue nukupea — nüüd ei või majapidamisraha enam sinna raisata. Kuid sellepärast ei hakka me ometi nutma pisaraid, ema oskab ju nõiduda. Katkiläinud portselanepa eraldatakse ettevaatlikult kehast. Võetakse peenekoeline taskurätik, mida enam ei vajata, ja tehakse uus nukupea. See topitakse ilusasti ja tugevasti puuvilla täis. Veidi vilumust on siin vaja, kuid seda saavutatakse pea. Sellejärele maalitakse pintsliga ja värviga nina, silmad, punane suu ning lokikesed. Laps õelgu ise, kas nukul peavad olema sinised või pruunid silmad. See teeb talle kindlasti nalja, kui ta ise tohib kaasa luua!

Seal lamab vana matsalka, mis on kõlmatuks muutunud kõõgis või vannitoas kasutamiseks. Kuid lastetoa

jaoks on ta liigagi hea. Temast võib meisterdada suu-repäraseid puid ja hekke. Enne seda tuleb matsalka kude munavärviga roheliseks värvida. Puutükikesist lõigatakse puutüved — nii võib ühest matsalkast teha lastele suure pargi täie puid!

Terve juurviljaia saab ema luua riideribadest. Nii tehakse neist igasuguseis värves kapsapäid, mida mähitakse siidpaberisse. Suure pappkarbi põhjas saab end näidata kunstaednikuna. Karbi põhi tõmmatakse üle õhukese liimikihi. Rohi on roheline puuvill. Kapsapead ja puud on juba olemas, lillepeenraid ja fantastilisi lilli saab teha kompeki ümbristest. Tähtsad on ka väikesed paberitorbikukesed, millistes asuvad pralineed. Neist võib teha lampe nukutoa jaoks, neid õrnalt vesivärvidega üle värvides ja laest alla riputades.

Ka on vaja triiphoonet! Kuid milleks on siis sigarikastid või kingakarbid? Karbi eesmine sein kõrvaldatakse ja karp asetatakse püsti. Papist lõigatakse lillede riulid, siin on fantaasia vaba voli! Ka korstnat vajame veel! Triiphoonet koetakse ju alati! Teie mõtlete, et seda on raske teha? Midagi pole aga kergem kui see. Keeratakse õhuke papp rulli, liimitakse küljed kokku, värvitakse vesivärvidega punaseks ja ongi valmis.

Sigarikaste ja kingakarpe võib muuta ka nukutubadeks ja lapsevankriks. Midagi ei tule ära visata! Lastetoas vajatakse kõike. Lapse elav fantaasia võib neist kõlmatuist esemeist luua enesele paradiisi! Kuid ükski nad ei suuda seda — ema peab heatahtlikult kaasa aitama!

Paar sõna tervest, värskest nahast

Teie vaatlete end nii rahulolematult ja kurvalt peeglist. Kuid miks siis? Teie nägu näib, hoolimata kreemist ja puudrist nii inetult rasvane. Ja, mis nüüd?

Mitte kohe pead norgu lasta, ilma et mõtleksite mõjuvate abile. Arvatavasti patustasite enese vastu ja loobusite reeglipärasest õhu-, päikese- ja jalavannidest. Nüüd tuleb paratamatult neid teha, sest kõik need vannid vähendavad suurel määral naha transpiratsiooni. Viimane ei tee üksi meie nahka inetuks, vaid ta teeb teda ka väsinuks laseb meie liikmeid lõdveneda ja langetab ühtlasi meie töövõimetki.

Naha transpiratsiooni, kui niisugust, on iseenesest vaja. Mõelge ainult, et meie kehapind omab umbes 2½ miljonit higinäärmeid. Kindlaks tehtud andmed näitavad, et terve inimene annab ära 24 tunni jooksul umbes 500—800 grammi vett, enam kui kopsude kaudu hingamisel. Kuna nahk teisest küljest annab vähesel hulgal ära ka süsihapet, umbes 3 grammi 24 tunni jooksul ning lõpuks vähesel määral hapnikkugi vastu võtab, siis hingame meie ka nahaga. Teie olete kindlasti sageli lugenud, et inimesed surevad põletishaavade kätte. Mitte põlemine, kui niisugune, ei olnud sealjuures mõõduandev, vaid suur naha kaotus ja sellega ühes häiritud ning katkestatud naha hingamine. Nahas olevail higinäärmeil on järjekult täita teatud ülesanne. Sellepärast ei tohi teie täiesti loomuliku transpiratsiooni üle nuriseda, ning kui ta suvel normaalse mõõdu ületab, siis mitte hädaldada, vaid otsida põhjusi ja hankida abi. Tähtis vastuabinõu, peale mainitud vannide, on joomise piiramine. Puuvilja, magusate söökide, liha tarvitamisega saame me mitmesugusel kujul vedelikku küllaldaselt määral. On ilm palav ning me joomes vett või limonaadi enam, kui me tõelikult vajame, siis ei pruugi imestuda, kui me nii „hirmsasti higistame“. Nii tähtis, kui vedeliku juureviimine organismile ei ole ka, et sisse viidud toitaineid lahustada ja igasse suuna laiali toimetada — ei tohi meie siiski millalgi enam juua, kui just vajalik. Loobuge suvel kõigist soolastest ja tugevasti vürtsitatud toitudest, mis janu ainult tõstavad. Ning kui olete astunud palavuse kätte, mitte kohe võitlust loobuda! Ärge laske ilusaid suvepäevi selle väikese ebameeldivuse pärast veel rikkuda. Parim abinõu on siin hästilõhnav ja värskendav lõhnaõli. Olge aga palun ettevaatlik parfüümi valikul. Tarvitamiseks kõlbavad ainult

niisugused lõhnad, mis on puhtad, kerged ja õrnad. Nii siis palume, ärge võtke millalgi enam, kui ainult paar tilka. Parfüümi värskendav lõhn peab teid üsna õrna loorina ümbritsema.

Kui teie kõike seda silmas peate, siis ei pruugi teie enam kurvalt peeglist vaadata. Normaalselt töötav, terve ja tugev nahk ei kannata kunagi ebameeldival viisil transpiratsiooni all.

Ja nüüd kiiresti väike siseravi.

See ei ole kindlasti mingi uus sõna! Ainult võõras neile, kes ei taju ta mõistet ning need on inimesed, kes oma päevast tööd teevad ainult suurima jõukulutusega. Peagi muutuvad nad selle juures pahuraks ja meelheitvaiks. Siis soovivad targad naabrid ja hääd sõbrad, puhata kord „veerandtundi“ sohval või kušetil. Peagi selgub aga, et see „veerandtunnike“ peidab eneses suure pettumuse. Selle asemel, et tõusta tugevamana ja uue energiaga, tuntakse end peale veerandtundi veel pingutatumana ja väsinumana. Sellepärast peab — maksu mis maksab — saama väsimuse käskijaks! Siis haarames nii nimetatud „siseravi“ järele. See käseb meid keha sirgelt asemele välja sirutada. Pea ei ole sealjuures erandiks; järjekult, ära patjadega! Nii täielikult vabalt, hingata nüüd välja ja siis sügavalt sisse, jälle välja, sisse, jne. Hingamine toimub siseravi juures teadlikult, s. t. meie ei hinga pealiskaudselt (nagu kahjuks tavaliselt), vaid me kontsentreerime end hingamisele ja ei mõtle sealjuures millelegi muule. Kuna see paljudele raskeks osutub, vabastada end mõtetest, et hingamise juures olla mõteteta, siis katsetame seda esialgu kolm kuni viis minutit, siis aeglaselt pikendades; päev-päevalt enam, kuni oleme jõudnud „veerandtunnikeseni“. Igal juhul on sinna maale pikk, raske tee. Sellepärast tuleb esmalt rahulduda mõneminutilise siseraviga. Tehakse seda õieti, siis ei omata kunagi enam vajadust, pärast lõunasööki matta veretühi pea pehmeisse padjusse. Sest on ju teada, et pärast sööki vajab seedeaparaat enam verd, kui harilikult. Selle aja sees peavad teised organid kehas vähema verehulgaga toime tulema. Kõige halastamatumalt toimitakse siis peaga, mis siis peale sööki avaldub järsku tekkivas väsimuses. Kui kiiresti aga kaob pingutus ja korrapärane veretsirkulatsioon jälle uuesti tekib, näitab „siseravi“. Viimane on igale elutähtis ja igapäevane jõuallikas olemasolu vastu võitlemiseks.

Kodusisustus

Ühevärviline või kirju?

Sellele küsimusele ei võiks keegi vastata, on see ju ometi maitseasi! Ja ning ei, tuleks sel silmapilgul tavalise kõnekäänu vabadusega öelda.

Igas inimeses peitub teatav meeleline rõõm tugevate värvide vastu. Igas rikkumatus rahvakunstis avaldub võrratu värvikirevus, mis looduselähedasele inimesele teadmatult omane on. Industrialiseerimise ja linnastumise nivelleerivate mõjude all on see loov enesekindlus rahvastes läinud kaduma. Igatsusest rõõmsa ja sõbraliku järele säilis nõue kirevuse järele muutmatult. Sellest kaosest selgub nõrkus tapeetide värvirikuse, eesriiete, vaipade, maalide ja lillede värvikülluse vastu. Viimane nähe on eriti halb väikeses ruumes, mis värviliste mõjude all ei näi üksi rahutuna, vaid ka kitsana.

Väikesi ruume on tarvis kunstipäraselt suuremana paista lasta. Sää-

rasede mõju saavutame ainult heledate toonidega. Eelistatud on valge põhivärv. Valge (kõikide kõrvaltoonidega muidugi!) harmoneerib alati meeldivalt kirjuga. Sellevastu kirju ja kirju võib osutada hirmuärata-vaks, eriti kui puudub hää maitse.

Riidevabrikud ujutavad meid iga aasta üle kunstipäraste kangastega. Selleläbi tekib oht, et tarvitame vaimeustuses mõnd eriti efektset mustrit liiga palju tubades.

Ei saa kõike ilusat oma nelja seina vahele toppida, kuna nad üksteist vastastikku surmaksid. On meil näiteks toas värviküllane vaip, siis ei saa me kuidagi enam võtta sinna juure kirjuid eesriideid. Viimase muster olgu sel juhul tagasihoidlik või koguni ühevärviline. Ühtlasi on tarvilik ka põrandariiete ja aknaeesriiete vaheline harmoonia. Roheline lamela kollase seina ääres näib üsna

kenana. Äärmiselt maitsetu on aga lilleline lamela lillelise seina ääres. Kõik suured värviplekid toas, laua- ja kušetikatted, mööblirõivad, seinavaibad, linikud ja isegi padjad ning maalid võivad esile manada värvilist kooskõla või segavat rahutust.

Üks ruum sisaldagu ainult kaks või kolm värvitooni, need näivad alati vähem kramplikud kui palju värve. Mõõduandvad on värvide nüansid. Pärllhallis ruumis näivad efektsetena veinipunased, reseeda-rohelised või hallikas-sinised eesriided.

Ühtlasi on ka tähtis, et õiged materjalid üksteise kõrvale satuvad. Kätsi kootud riie ei sobi odava kunstsiidi kõrvale. Siid pole kohane jämedale puukoole, samuti kui jäme linane ei sobi poleeritud mööbli juure.

Iga kirevus pole veel ilu, samuti kui iga toon veel mitte muusika.

Kohtumine metsa kuningaga

Mart ja tilluke Kadi suvitasid koos emaga maal onu juures. Onu oli tore mees. Lastele meeldis ta pea samahästi kui isagi. Nädal aega elasid nad siin emaga, siis laupäeviti saabus laevaga ka isa.

Oli rõõmus laupäeva päälöuna, kui lapsed otustasid üllatada saabuvat isa.

Mart ütles Kadile: „Jookseme metsa, teeme end metsavaimudeks ja läheme säärastena isale vastu.“

Kadi plaksutas lustakalt käsi. Ta oli kõige nõus, mis Mart ütles. Oli ju Mart hea vend, kes teda üpris kõvasti hoidis. Kuna keegi oleks neid võinud ehk takistada, siis jooksid nad kiiresti ja salaja minema. Ei öelnud emalegi, kui läksid. Nii pidi üllatus olema suurem. Jooksid käsikäes päikese tulistades metsa poole. Metsaveere jõudnult, puhkasid nad veidi — ja pidasid nõu, kuidas end ehtida metsavaimuks. Leiti, et selleks sobivad kõige enam suurepinnalised vahtralehed. Hakkasid otsima siis sobivat puud. Nii nad läksid ja läksid, ent parajat puud ikka ei leidund.

Lõpuks, kui nad pika maa olid ära käinud, leidsid nad selle. Kõige enne muudeti Kadi roheliseks vahtranäitsikuks. Linalakalist pead ehtis lehtedest lehviv kroon. Kleidil looklesid tihedad vahtravanikud. Nüüd puges ka Mart sügava lehekatte alla, kuni temagi oli noor sirge vaher. Mart tahtis omale pähe aga hoopis suurepärasemat krooni. Ta ütles, et selleks peab olema üks väikene puukänd. Kui Mart parajasti kangutas üht sellist kändu, käratas kõva äike. Lapsed polnud vallatlushoos tähelegi pannud, mil äike oli kogunud pea kohale ähvardavaid pilvi. Mart kukkus koos kännuga pikali. Esimesele kärgatusele järgnes kohe teine. Hirmunult hakkasid lapsed kodu poole jooksuma. Taevast muutus järjest pimedamaks. Tillukesel Kadil oli nutt varaks. Mart püüdis olla mehine ja lohutada väikest õde, ent ka temal kipitas midagi kurgus. Sobiva vahtra otsimisel olid nad märkamatuult siirdunud sügavasse umbmetsa. Heitunud meeled ei leidnud siit enam väljapääsu. Hirm haaras mõlemad lapsed oma hõlma. Siis korraga hele välgujuga lõi valgeks kogu metsaaluse. Selles valguses silmasid nad kepinajal lähenevat vanameest. Laste hirmust piitsutatud ettekujutus nägi temas vana metsavaimu. Nüüd ta karistab neid, kes tahtsid end omavoliliselt muuta metsavaimeks, mõtlesid lapsed.

„Lapsed, kuhu teie lähete säärase äikese eel,“ hõikas vanamees juba eemalt.

„Kuju,“ sõandas vastata Mart.

„Mets on siin tihe ja sügav. Peate enne palju käima ja teed tundma, kui välja jõuate. Tulge, viin teid varju oma elamusse,“ rääkis halli habemega mees.

„Onu, kas sina oled metsavaim,“ julges temalt tilluke Kadi küsida.

„Mina ei ole metsa vaim, mina olen selle metsa kuningas,“ kostis küsitav karmilt.

Lapsed silmitsesid aukartlikult tema suurt halli habet ja kortsus nägu ega julgenud enam midagi öelda. Südamesse puges hirmu, kas vanamees jätabki nad metsa. —

Hakkas sadama tihedat vihma.

Vana sõnas kärsitult: „Lähme!“ Sõnakuulelikult järgnesid talle lapsed. Peagi seisid nad ühe koopasuu ees.

„Soo, siin elan mina,“ ütles metsa kuningas ja viis lapsed enesega tillukesse muldonni.

Lapsed vaatasid pettunult ringi, kas sellises koopas elabki metsa kuningas. Vanamees luges seda nende nägudelt ja noomis:

„Jah, õige looduse kuningas elab lihtsalt ja loomulikult. Selles on enam ilu, kui kõiges kunstlikus hiilguses. Et end ehtida, olete teie laastand loodust, tapnud noore puu võsusid. See ei ole teist ilus, lapsed. Peaksite kandma seepärast karistust.“

Kadi nuuksatas korra põlleserva ja sosistas: „Kui nüüd ei saagi enam ema-isa juure!“

„Saate, kui olete head lapsed, aga seda ma veel vaatan. Teie olete halvad olnud. Mina olen selle metsa valitseja siin. Minu kuninglik hiilgus ja troon on kogu see mets. Koobas on vaid peavarjuks tuule ja vihma eest. Kui teie nüüd lubate, et te enam kunagi ei lõhu noori puid, siis viin ma teid pärast vihma koju. Kas lubate?“

Lapsed kostsid ühestsuust: „Jah!“

Vahepeal lakkas ka sadu. Mees viis nad metsapiirile. Seal kinnitas ta veelkord, et teinekord karistab, kui nad on sõnakuulmatud. Siis pöördus ta metsa tagasi.

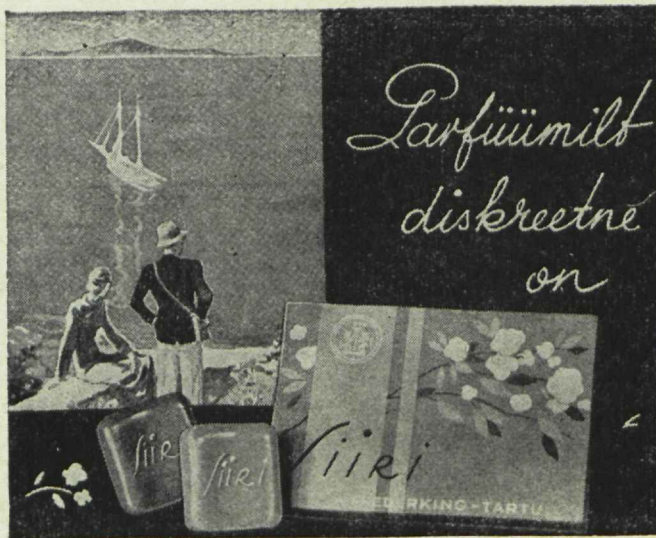
Mart ja Kadi ruttasid rõõmsalt kodu poole ning mõtlesid uhkusega oma kohtumisele metsa kuningaga. Küll ema-isa-onu imestuvad sellest kuuldes, naersid vallatud jõmpsikad, kelle julgus oli jälle tagasi tulnud. Teel tulidki neile vastu heitunud räägitavad, kes ärritunult otsisid omi äikseajal kadunud lapsi.

„Olime külas metsakuningal,“ hooples Mart, olles ise veel üleni lehekattes.

„On näha jah,“ vaatles isa üllatunult pisikeste imelist riietust.

Kui lapsed pikemalt seletasid oma kohtumisest metsa kuningaga, naeris onu: „Vaata koopaelaniku, erakut Madist, et tõi lapsed oma kuningriigist ikka inimeste sekka tagasi.“

Rees Sirgo.

Katsetage meie köögiga:

Seene toite

Kõige lihtsam seente valmistusviis on nende smoorimine hapukoorega. Rasv või või aetakse pajas kuumaks, lisatakse hakitud sibul, hakitud või terved seened ja lastakse väikesel tulel smoorida ilma vett lisamata. Veidi aja järele lisatakse juurde kuuma koort ja lastakse edasi smoorida, kuni vedelik peaaegu ära on keenud. Nüüd lisatakse veel veidi koort, maitsestatakse soola ja pipraga ja antakse lauale kuumade kartulitega.

Sampinjoni supp.

100 gr. võis pruunistatakse 1 spl. jahu, lisatakse juurde 2 l. lihaleent ja keedetakse läbi. Nüüd hautatakse ½—1 l. puhtaid sampinjone või ja lihaleemega pehmeks ja lisatakse supile juurde. Segatakse hulka veel 1 muna-kollane ja maitsestatakse soola ja pipraga.

Seenetarrend võileibade jaoks.

Seened keedetakse üsna vähese veega pehmeks ja lisatakse siis veidi äädikat juurde. Lastakse seista mõni minut ja valatakse seened sõelale nõrguma. Liuale asetatakse röstitud leibu, kaetakse seentega ja valatakse üle leemega, millesse lisatud mõni leht želatiini. Maitsev toit õhtusöögiks.

Seenetäidisega liharullid.

Seened hautatakse või ja hakitud petersellilehtedega peaaegu pehmeks. Lastakse sõelal nõrguda ja hakitakse üsna peeneks. Liha klopitakse, riputatakse peale soola ja pipart. Nüüd asetatakse igale lihatükile lusikatäis seeni, rullitakse kokku, seotakse niidiga ringi ja veeretades munas ja riivsaias või jahus ja praetakse rikkalikus rasvas igalt poolt pruuniks. Liharullid asetatakse smoorimisnõusse. Praerasva juurde kallatakse ½ klaasi haput koort (võib ka haput piima), segatakse 1 supil. jahu juurde ja keedetakse ühes seene keeduleemega kastmeks. Valatakse kaste üle liharullide ja lastakse haududa tasasel tulel 1—1,5 tundi. Niidid võetakse ettevaatlikult liharullide ümbert ära ja antakse liharullid ühes kastme ja kartulite või aiaviljaga lauale.

Seene salat.

Seened keedetakse kerges soolvees pehmeks ja lastakse sõelal kuivaks nõrguda. Nüüd valmistatakse marinaad. Veiniäädikale lisatakse veidi võid, soola, pipart, sibulat ja paar viilakat tomatit, keedetakse läbi ja valatakse külmalt seentele peale.

Seene raguu kartulipudruga.

Peenendatakse 1 l. seeni, hautatakse rasvas või võis peaaegu pehmeks. Nüüd hakitakse ka mõned keenud kartulid ja paar hapukurki. Valmistatakse pruun kaste ja kallatakse seente juurde, kuhu on pandud ka kartulid ja kurgid. Maitsestatakse pipra, soola ja riivitud sibulaga, lastakse koos veidi aega smoorida. Antakse lauale kartulipudruga.

MAGUSSÖÖKE.

Õuna tarretis.

15 ilusat õuna, 250 gr. suhkrut, 8 lehte punast želatiini, veidi sidrunikoort.

Õunad kooritakse ja lõigatakse risti pooleks. Süda puuritakse välja. 5 klaasi vett keedetakse suhkruga ja riivitud sidrunikoorega üles, asetatakse õunad sisse, kuid ainult niipalju, nagu mahub ritta katlapõhjale ja keedetakse väikesel tulel poolpehmeks ja nii, et õunad täiesti

terveks jäävad. Õunad tõstetakse vahulusikaga ettevaatlikult lamedale liuale õõnsusega ülespoole. Keetmise vedelik mõõdetakse ja pannakse uuesti keema.

4 klaasi keeva õunavedeliku sees sulatatakse 8 l. punast želatiini ja valatakse ilusasti säetud õuntele peale. Süüakse tardanult vanilje kastmega või ka ilma. Tarretisele võib ka maitseks õige vähe koduveini lisada.

Munakoogid tomatiga.

Suur ilus tomat lõigatakse viiludeks ja asetatakse koogipannile aukudesse, kus praetakse võiga läbi. Valmistatakse hea koogitainas ja valatakse tomatile peale. Koogid küpsetatakse mõlemalt poolt pruuniks ja antakse kohe palavalt lauale. Sobiv toit õhtusöögiks.

Magussöök pirnidega.

Ilusad suured pirnid kooritakse, lõigatakse pooleks, võetakse südamed välja ja keedetakse suhkruvees pehmeks. Lastakse jahtuda. Valmisküpsetatud biskviit-kook lõigatakse sõrmepaksusteks tükkideks, asetatakse madalale vaagnale, kaetakse biskviidid muraka- või vabarna-kompotiga täidetud pirnidega ja valatakse üle vahu-koorega.

Müütsel käijad

ärge unustage külastamast Tallinna suurimat kaubamaja, sest siin on igale külaluses kodumaa vabrikute riidekaupu

MÜÜK SUUREL JA VÄIKSEL ARVUL

HERMAN RÕIVAS

Estonia puistee 11
Telefon 304-80

KURKIDE SISSETEGEMISEST

Kurkide sissetegemine kurgi hooajal on väga soovitatav, kuna kurk on üks neid väheseid aiavilju, mis end mitmel kujul ja suurima vaevata talveks igasugusteks konservideks väljatöötada laseb.

Soola ja tillikurgid on ju meile kõigile tuntud. Linnas ei tasu nende sissetegemine end ära, küll aga maal. Selleks valitakse keskmise suurusega kurgid, harjatakse ja asetatakse nõusse, milles värske kaevu vesi, ning kus nad seisavad kaks päeva. Siis kuivatatakse ära ja asetatakse vaheldumisi tamme või mustasõstra lehtedega ja rikkaliku tilliga kihtimisi vastavasse anumasse. Peale selle lahustatakse iga liitri värske vee kohta 50 grammi soola ning valatakse üle kurkide, asetatakse kaan või puulauake, mis nõusse mahub, peale ja sellele omakorda kivi. Järgmisel päeval tuleb veel kord soolavett peale valada ning nii jäävad kurgid pikemaks ajaks jahedasse kohta vajutise alla.

Linnas on soovitamam sinepikurke sisse teha. Selleks hankida ilusaid, terveid ja täiesti valminud kurke. Neid koorida puuvilja noaga ja pooleks lõigatud kurgist seemned hõbelusikaga välja kraapida. Nüüd lõigata nad umbes 10 cm pikusteks ja 2 cm laiusteks, pliatsi jämedusteks ribadeks, milliseid lastakse sissesoolatult seista 24 tundi. Enne töö jätkamist keeta umbes pool purki, millesse hiljem kurgid asetatakse, hääd veiniädikat vähese suhkruga üles ja lasta jahtuda. Samal ajal koorida hästi väikseid sibulaid. Nüüd võtta kurgid välja ja kuivatada puhta rätkuga, mis ei ole kunagi rasvaga kokku puutunud, ning kihistada purki vaheldumisi sibulatega, ühtlasi igale kihile raputades sinepiteri, mõni pipratera, ning vähe loorberilehti, nii et purk on ainult kolmveerandini täis. Vahepeal jahtunud äädikas valada üle kurkide, nii et äädikat on tublisti üle kurgi kihi, mille viimased pea enesesse imevad. Purk kinni siduda ja jahedas kohas alal hoida.

Kurke võib ka steriliseerida. Selleks kooritakse neid nagu eelpoolgi, puhastatakse hoolikalt hõbelusikaga seemnetest ja keedetakse kerges soolavees üks kord üles. Nüüd valatakse külm vesi üle ja kuivatatakse puhta rätkuga hästi kuivaks ning asetatakse steriliseerimiseks vastavatesse purkidesse ning valatakse enne valmis keedetud ja jahutatud kerge soolaveega üle. Purgid sulgeda nagu tavaliselt ja steriliseerida vastavas aparaadis või praehjus.

Kurgid aiaviljana.

Viimased on eriti maitsvad, kui neid serveerida täidetud kurkide näol. Selleks valitakse keskmise suurusega kurgid, mis tulevad koorida, pooleks lõigata ja hõbelusikaga seemned välja kaapida. Keeta soolavees kord üles ja täita lihafarsiga. Teine pool panna kaanena peale ja kurk siduda kinni. Nüüd röstida raud haudumispajas peki ribasid koos poole sibulaga, lisada kurgid juure ja lasta praadida. Nii pea kui nad omandavad veidi värvi, lisada patta vett, lihaleent või toorest läbipressitud tomati mahla. Viimane annab kurkidele eriti pikantse maitse. Ei tohi unustada soola, pipart ja veidi suhkrut juure lisamast. Nii viisi hautada kurke aeglaselt. Lõpuks võtta nad välja, teha kaste veidi paksemaks ja serveerida soolakartulitega või riisiga.

Pikkade salatikurkidega tuleb niisama toimida, selle vahega, et neid lõigata risti mitmesse ossa, mis siis tühjaks õonestada keskelt ja täita täidisega, ning hautada ilma kaanekeseta.

Täidis võib varieeruda soovikohaselt. Näiteks riis on suurepäraseks kurgi täidiseks.

Ka võib teralisele keedetud riisile lisada juure võiga ja sibulatega hautatud, peeneks hakitud seeni, lisades segule juure veel üks või kaks hästi kloplitud muna, samuti nagu maitse järele riivitud juustu. Vürtsitada soola ja paprikaga ning kurgid täita.

Maitsev täidis on ka järgmine segu: hakitud ja pehmeks hautatud seemned segada sõelast läbi aetud munaga, ühe toore munakollasega ja vähese koorega farsiks. Sidumiseks lisada juure võis või õlis röstitud riivitud küvikuid. Vürtsiks riivitud sibulat või veidi küüslauku, samuti nagu tarvilik hulk soola ja pipart.

Kurgi supp.

Selleks võtta kaks kõva ja lihavat kurki, koorida ning lõigata seemned välja. Siis lõigata kurgid väikeseks tükkideks ja hautada rikkalikus võis pehmeks, raputada üle jahuga ja lisada ühele liitrile keevale lihaleemele juure. Peale selle kui supp on umbes viis minutit keetnud, lisada juure soola, pipart ja muskaat pähklit, vürtsitada hakitud murulauguga. Lõpuks lisada supile juure väikseid vasikaliha käkikesi ja lasta keema minna. Anda kuumalt lauale.

On teil tükike maad?

Kurkide kibe maitse

võib tekkida mitmesugustel asjaoludel. Enamasti on süüdi kasvamishäired. Elkkõige kuivus. Sellepärast valatagu kurgipeenraid ka siis, kui taimed on juba täiesti välja kasvanud ja valminud. Lehed niiskuse puudusel närbudes ja lõdvenedes moodustavad kurkidele puuduliku kaitse, mistõttu viimased päikese kiirte mõju all oma meeldiva maitse kaotavad. Kunagi ei tohi kurgipeenraid väetada värske hobusesõnnikuga. Kogemused on näidanud, et niisugustel peenardel kasvavad ka kibedad kurgid. Noored viljad, mis on kaetud mustja, sametise korruga, omavad teatud seenehaiguse. Selliseid kurke peab kohe eemaldama, et takistada teiste nakatamist.

Aiatööd augustis.

Lõikuse rõõmude kõrval säilib augustis ikkagi veel tavaline aiatöö kastmise, jne. näol. Eriti seller, lauk ja kurgid vajavad endisel määral kastmist, olgugi et nad on juba tugevad taimed. Kapsastelt eemaldatagu lehtede alumistelt külgedelt kollaseid ussitõuke. Tomatitel tulevad kõrvaldada uued võsud.

Aiavilja väetus lõpeb augusti kuul. Sellest on välja arvatud kõrvits, mis vajab aegajalt väetamist. Tühjale maale võib uuesti külvata rediseid ja peasalatit. Värske aiavili maitseb sügisel sama hästi kui kevadelgi!

Hilissuvega pole sugugi veel lõppenud külvamine ja istutamine, eriti sellel mitte, kes oma maatükikest tahab täielikult ära kasutada ja kuni talveni omada värsket aiavilja.

Ostke ainult kodumaa
kalasse ja botikuid
selle märgiga

Maret'i üksiknumbreid

1, 4, 5, 6 ja 7 on veel saada piiratud arvul talitusest,

Tartu, Lossi 7, tel. 15-20

Preemiaid meie kuukirja tellijaile.

Et tasuda senist sooja poolehoidu meie lugejaskonnale, selleks jagame rea väärtuslikke preemiaid järgmiste „Maret'i“ tellijate vahel:

- 1) kes tellivad „Maret'i“ aasta peale, alates nr. 5-est või kes on juba tellinud 1. jaan. alates kuni 1. jaan. 1936. a.
- 2) kes saavad „Maret'i“ tellimise 1936. a. peale hiljemalt 1-seks jaanuariks 1936. a.

Need, kes on tellinud „Maret'i“ 1935. a. peale ja austavad meid oma tellimisega ka 1936. a. peale, omavad kahekordse preemia saamise võimaluse.

Esialgu mainime mõningaid väljapandud preemiaid.

Preemiaiks on:

- 1) Moodsaim jalaga Singer õmblusmasin.
- 2) F-a E. Güntheri riidevärve.
- 3) Grammofoni plaate „Esto-Muusika'lt“.
- 4) „Veronika“ seepe jne. jne.
- 5) Kleidiriideid A/s. Kreenbalt'ilt.
- 6) Ajalehtede ja kuukirjade aastatellimisi 1936. a. peale jne.

Preemiate nimestik täieneb iga kuuga kuni preemiate jagamise päevani, milline toimub 15. jaan. 1936. a.

Teie küsite — meie vastame

„Aili“.

Nimetatud vanne on soovitatav siiski aegajalt uuendada. Juure võite lisada ju ka männi ekstrakti, mida saate apteegist. Viimase vannid omaette on ka väga soovitatavad.

„Tüdruk talust“.

1. Nina suhtes on niiviisi kaudselt võimata mingit otsust anda. Soovitame teile pöörduda Tartus kõrva-nina-kurguhaiguste eriarsti prof. Saareste poole või lasta end läbi vaadata Ülikooli polikliinikus, vastavas osakonnas, kus läbivaatus on tasuta.

2. Teie halb harjumus öösel kaob arvatavasti samuti, nagu ta tulnudki.

3. Tarvitades hääd šampooni, pole juustele kahju karta.

4. Aurulokid on eelistatavamad juustele, kui elektrilokid. Ühtlasi on nad juuste suhtes nägusamadki.

Raamat — parim sõber

TARTU NÄITUSE ALBUM. Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi kirjastus 1935. a., 96+4 lk., hind 30 senti.

TARTU NÄITUSVÄLI. Koguteos. Autorid: ajaloolane A. Veitman, Põllutöökoja maaparanduse talituse juhataja E. Valdmaa ja arhitekt A. Matteus. Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi kirjastus, 24 lk. suuruses formaadis, hind 50 s.

Elav Teadus nr. 40: Al. Aspel: Prantsusmaa ja Euroopa. Põhijooni prantsuse kultuuri arengust ja

„Maret'i“ lugejaile.

Maret nr. 8 ühel osal eksemplaridel on ühte kuulutusse sattunud nr. „12“, ülearu. Igüks, kes esitab sellise veaga üksiknumbri talitusele s a b ergutuspreemiaks

A-S. „KREENBALTI“

siid-kleidiriide

selle mõjust Euroopas. 144 lk., 17 pilti, hind 1 kroon, Elava Teaduse aastatellijaile 75 s. Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus.

Jules Payot: Õnne vallutamine. Tõlkinud K. Martinson. „Eesti Kirjastuse Kooperatiivi“ kirjastus Tartus, 1935. a. 230 lk. Hind kr. 3.50.

Johannes Tiedemann: Nos Quoque Latinuli. Ladina keele lugemik algajaile. A. Kivit'i kaas. 160 lk. Hind kr. 1.90. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus.

51-ne Tartu suurnäitus

Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitustel on seljataga ligi 60-aastane ajalugu, mis on olnud tihedas seoses meie rahvusliku iseteadvuse ja isetegevuse arenguga. Oma rahvuspoliitiliste võitluste tõttu balti saksa ja hiljemini Vene ülevõimuga ning Eesti iseseisvuse päevil järjest kasvava ülemaalse ulatuse ja süstemaatilikkusega omavad Tartu näitused meie lühikeses kultuuriloos erilist kohta.

Tartu näituste ajaloo võime jagada õieti kolme ossa: esimene ajajärk — ettevalmistusaeg a. 1876—1898, teine — hoogsa tegevuse ajastu a. 1898—1918 ja kolmas — iseseisvusaeg a. 1918 kuni käesoleva ajani.

Esimest korda on eesti näituse korraldamise küsimus kõne all Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi koosolekul 6. märtsil 1872. a. Üksikasjalisemal kujul tõstetakse näituse küsimus üles alles 3. mail 1875. a. Seltsi koosolekul, kus soovatakse „elajate tundmise ja suguloomade soetamise“ otstarbel korraldada kohalikke näitusi igas kihelkonnas. Ja lõpuks esinebki tolleaegne Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi esimees Mart Mitt Seltsi 26. jaan. 1876. a. peakoosolekul konkreetse ettepanekuga, korraldada näitus, kus oleksid esindatud meie maa paremad loomad ja käsitööd.

Et Tartus vastava platsi puudusel ja Tartu saksa augustikuu näituse tõttu eesti näituse korraldamine võimatuks osutus, korraldati Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi esimene näitus 20. sept. 1876. a. Otepääl. See oli eestlaste ettevõttel korraldatud esimene eesti põllumajanduse ja tööstuse näitus. Näitusele oli toodud 29 hobust, 21 piimalehma, 7 lammast, 6 siga ja peale selle veel palju vilja ja käsitööd. Auhindu anti välja 24. Kõnega esines esimees Mart Mitt, kes väitis, et eesti näitus „asutati rahvale äratamiseks, õpetuseks ja edasisaamiseks! Saagu ta tulu tooma ki kasu kandma, kuni mitme ajani ja Jumal ettevõtet mitte üksikuks jätma“.

Ka teine eesti näitus, mis peeti 1877. a. samuti Otepääl, ja kolmas ning neljas eesti näitus, mis korraldati

1878. ja 1879. a. Põltsamaal, oli oma ulatuselt kui ka vaatajate arvult alles üsna väikesed. See kordus ka järgnevatel aastail (1880—1886) korraldatud Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitustega Mustvees, Rõngus ja Nõos.

Juba 1898. a. esimene J. Tõnissoni juhatusel korraldatud Tartu eesti näitus ületas kaugelt kõik senised näitused niihästi väljapanekute kui vaatajate poolest.

1900. a. õnnestub Tartu Eesti Põllumeeste Seltsil omandada tolleaegsetele oludele vastav avar ja laialdane näitusplats Viljandi tänava ääres, kus 1901. a. 4.—6. aug. omal näitusplatsil korraldati õieti esimene Tartu eesti suurnäitus. Küllastajate arv ületas 12.000.

Siitpeale omandavad Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitused ülemaalse tähtsuse ja ulatuse. Tugevas võistluses saksa suurpõllumeeste Tartus korraldatava, paras-

Iga näitusele ja laulupeole sõitev daam

ei jäta kasutamata juhust, lasta omale teha

**originaalsed Grieser
kestvusaurulokid**

J. Luksep'a

daamide ja härrade
juuksetööstuse äris Tartus,

Küüni tän. 3, telef. 6-60.

tise Põhja-Liivimaa augustikuu näitusega, võidab eesti näitus endale ikka enam ja enam pinda, tõrjudes seega kõrvale balti saksa ülevõimu ka näituste suhtes.

Esimene iseseisvuse ajal korraldatud Tartu näitus peeti 1922. a. tolleaegse esimehe prof. J. Mäe juhatusel. Endisest maarahva näitusest on välja kujunenud iseseisva rahvusriigi põllumajanduse ja tööstuse näitus. Vene võimudega nii palju sekeldusi tekitanud eesti rahvuslipud lehvivad nüüd aukohal.

Uut hoogu said Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitused, kui 1930. a. Seltsi etteotsa asus esimehena prof. K. Saral, kelle eestvõttel Tartu näitused muutusid tõelisteks suurnäitusteks ülemaalises ulatuses, nii väljapanekute kui näituse küllastajate poolest. Mainigem siin ka seda, et 1934. a. 50-s juubelinäitus kujunes rekordiliseks nii väljapanekute (ligi 2000) kui küllastajate arvult (umbes 75.000). Uue näitusplatsi lõplik väljaehitamine jõuab lõpule käesoleva aasta näituseks. Suuremaks selle aasta ehituseks on avar ja moodne toitlushoone.

Eesti iseseisvuse ajal on Tartu põllumajanduse ja tööstuse näitus aastate jooksul ikka rohkem ja rohkem süstematiseerunud. Oma mitmekesisuse väljapanekutega on ta kujunenud meie põllumajandusest ja tööstusest huvitatuile tõsiseks ja kindlate sihtidega õppekooliks.

Iseseisvuse ajal järjest suurenevate näituste tõttu osutus vana näitusplats kitsaks. Otsiti võimalusi uue avarama ja ajakohasema näitusplatsi soetamiseks. Valitsuse lahkelt vastutulekul õnnestus Tartu Eesti Põllumeeste Seltsil alul rentida ja hiljem omandada riigile kuuluvalt Tähtvere mõisalt vastav maa-ala Veeriku tee ääres umbes 16 ha suuruses.

Uue näitusplatsi väljaehitamiseks ja ajakohaste hoonete ning ehituste püstitamiseks oldi sunnitud tükeldama ja äramüüma vana ajalooline näitusplats Viljandi tänava ääres, kuna Tartu linnavalitsusel ja Tartu linna ja maakonna kaitsemaleval, kellele platsi tervikuna Tartu E. Põllumeeste Seltsi poolt müüa pakuti, puudusid võimalused selle omandamiseks.

Alates 1876. aastast on Tartu Eesti Põllumeeste Selts korraldanud 50 näitust. Eelolev näitus, mis toimub uuel näitusplatsil tänava 30. aug. — 2. septembrini, on üldiselt 51. eesti näitus.

Uusi õpperaamatuid lähemaks õppeaastaks!

- J. Aavik, O. Parlo ja L. Põdras.** Eesti rahvalaule ja „Kalevala“
E. Ahas: Käsitöökool.
H. Jänes: Valmik deklamatsioon.
K. Mihkla ja O. Parlo. Kirjanduslooline valmik. Lugemik keskkooli 2. kl. ja algkooli 6. klassile.
K. Mihkla, O. Parlo ja R. Wiidebaum. Kirjanduslooline valmik. 2. trükk. Lugemik keskkooli 1. kl. ja algkooli 5. klassile.
K. Mihkla. Eesti kirjanduse ülevaade I. Tööraamat gümnaasiumi 3. klassile.
A. Mölder. Eesti Kirjandus muukeelseile keskkoolidele I, II, III ja IV jagu. Lugemikud 1., 2., 3. ja 4. klassile.
A. Mölder. Eesti kirjandus muukeelseile algkoolidele I. Lugemik keskkooli 1. klassile. Lugemikud 3. ja 4. klassile.
R. Wiidebaum, K. Mihkla ja O. Parlo. Valmik eesti ja teiste rahvaste muinasjutte keskkoolidele.
A. Meissaar. F. Dostojevski elu ja looming. Gümnaasiumi viimasele klassile.
J. Aavik. Eesti keele õpik ja grammatika.
J. Ainelo. Keeleline teatmik. Teine ümbertöötatud trükk.
J. Tiedemann. Nos quoque latinuli. Ladina keele lugemik algajale.
A. Heydok. Seinatabelid saksa keele sugunimedega määramiseks.
E. Asson. Vana-aeg. Keskkooli kursus I klassile. (V õppeaasta)
E. Asson. Keskaeg. Keskkooli kursus II klassile. (VI õppeaasta.)
A. Perandi. Uutel teedel. Tööraamat algkoolidele I, II ja III õppeaasta.
A. Parts. Maateaduse õpperaamat algkooli IV klassile. 3. täiendatud trükk.
Dr. E. Markus. Maateaduse õpperaamat algkooli V klassile. 3. täiendatud trükk.
Dr. E. Markus ja A. Parts. Maateaduse õpperaamat algkooli VI klassile. 3. täiendatud trükk.

**O-ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ Tartus,
Gustav-Adolfi tän. 8**

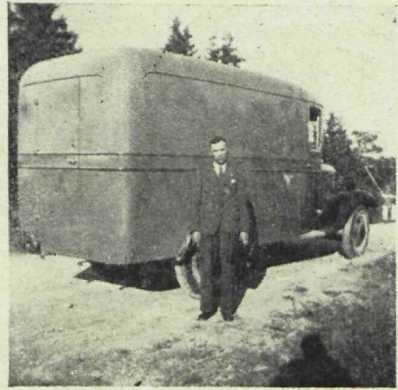
„MARET“ ilmub kord kuus. — Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. — Kuulutusehinnad kaantel: viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised á Kr. 100.—, tekstis 1 mm üle lehekülje 25 snt., tekstikirjaga 30 snt. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik võimaluste piires. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse erilist rõhku. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Toimetuse ja talitus Tartus, Lossi tän. 7, telefon 15-20, postkast 22. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Posti jooksev arve nr. 2201. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 22. augustil 1935. a.

Suuräri Venn. Lepp valmistub sügishooajaks.

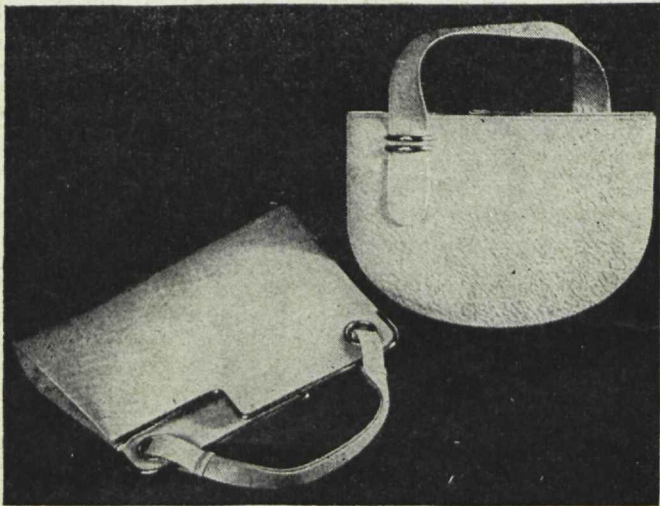
Tartu suurim ja täielikum pesu-, moe-, ja pudukauba äri Vennad Lepp valmistub sügishooajaks näituse ja laulupeo külaliste vastuvõtuks. Tahetakse hoolt kanda, et ükski Tartut külastaja ei pruugiks tühjade kätega Leppade ärist välja tulla, kõik peaksid leidma enesele ihaldatud esemeid moe-, pesu- ja pudukaupade alalt.

Olgu mainitud, et Venn. Lepp'ade suuräri varustab pea pooli kodumaa ärisid oma kaudu vastavate kaupadega.

Kiire kaupade kättetoimetamise huvides omab k.-m. Venn. Lepp luksusliku moodsa kaubaauto, milline ülaltoodud pildil härra Osv. Lepp'aga. Vasakpoolisel pildil vasakult paremale: äriomanik dir. Karl Lepp, dir. Lepp'a öde prl. Linda Lepp, prl. Hilda Kukk, kassapidaja prl. Helmi Müller, hra Paul Saar, härra Aug. Rannaste. Esiplaanil ostusid tegemas pr. ja härra Koppel a.-s. prov. Jul. Lille juurest.

MARET

Moodsaid nahast käekotte

K. Haupt'i sadulsepa-peennaha õppetöökoja kauplustest
Tartus, Kütüni 1, telefon 14-31; Tallinnas, Harju 39.

Peennaha kaubad, käsitöö ja turismi esemed
rahvuslike mustrite ja vaatepiltidega.

Külastage meie väljapanekuid Tartu näitusel tööstuse
paviljonis.

Moodsaid

sõrmuseid

graveeritud ja liht-
said suures valikus

Kullaseppmeister

JOH. ALT

Tartus,
Aleksandri tn. 10
Telefon 7-97

Hästi kaetud laud — perenaise uhkus.

Moodsaid serviise, kööginõusid ja majapidamistarbeid
igale perenaisele.

A.-S. D. MIRVITZ & POJAD

Tartus, Raekoja 6, Tallinnas, Estonia pst. 13

MARET

Perenaised!

Tarvitage kõrgeväärtuslikku, maitsvat

"NORMAAL"

KOHVI

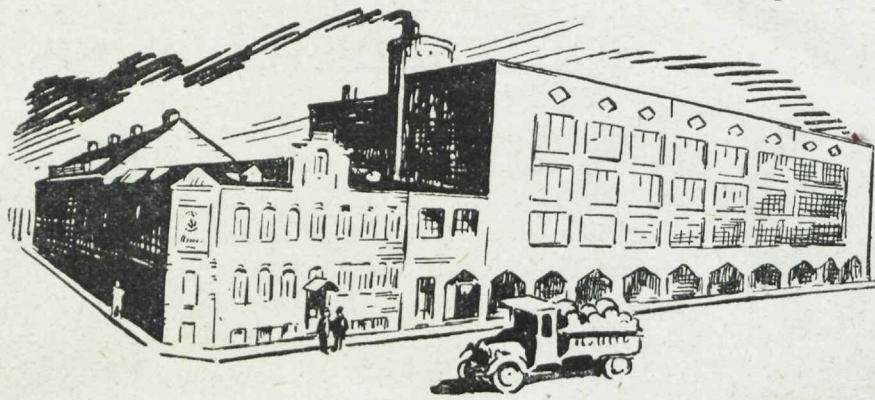

MÜÜGILIGAL
POOL

TÖÖSTUS TARTUS, RAEKOJA 101
TELEFON NR. 4-55

A/S „Rauaniit“ laiendab äritegevust.

A/S „Rauaniiti“ vabrikuhoone Tallinnas.

Kodumaa suurim trikoopesu- ja tekstiiltööstus a/s „Rauaniit“ Tallinnas laiendab hoogsalt oma äritegevust ja täiendab vabriku sisseadeid moodsate, uute masinatega.

Alles hiljuti jõudsid välismaalt kohale uued riidekudumise ja sukakudumise masinad, milliste ülesseadmisega ollakse praegu kõvasti ametis.

Ettenägelikult ehitatud suured vabriku hooned võimaldavad igasugu tööstuse laiendustöid edukalt takistusteta läbiviia.

Viimasel ajal on a/s „Rauaniit“ hakanud erilist rõhku panema riidevalmistamise osakondade laiendamisele ja osakonna masinate uuendamisele ja moderniseerimisele. Nõnda valmistab vabrik juba pikemat aega ka meeste-rahva ülikonnariideid rikkalikus valikus ja väga mitmeskestes mustrites ning toonides.

Vasakult paremale: juh. liige G. Itskovits, raamatupidaja E. Lange, juh. liige Karl Lepp, tagaplaanil kontori ja lao ametkond.

Daamide kleidiriiete valmistamise osakonnad on ammu täiuslikkuseni moodsate masinate ja töö vahenditega sisustatud.

Daamide artikleist valmistab tööstus riidesorte lihtsamatest kleidiriietest alates kuni kõige moodsamate ballikleidi riieteni.

Samuti valmistab vabrik daamide kostüümi ja mantliriideid, millised võivad vabalt võistelda oma headuse ja nägususe ning vastupidavuse poolest parimate välismaa riietega, kuid hinnalt on nad tunduvalt välismaa riietest odavamad.

Ei ole mitte õige rahva hulgas levinenud ütetus: „Mina ei ole nõnda rikas, et odavamaid kodumaa riideid tarvitaksin.“

Nüüdne kodumaa riie võib täie õigusega välismaa kaupadega võistelda, sest kodumaa tööstuse võidukäik on ka sel alal uuendused läbi viinud.

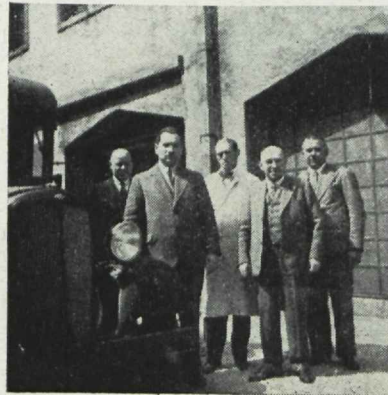
Sageli ei saa kõige asjatundlikumgi ostja eraldada välismaa riietest kodumaa riideid, kui mitte vaadata vabriku märke.

Niivõrd hästi on meie kodumaa riidesaadused välja-töötatud. Iga kodanik, kes kord kannud „Rauaniiti“ riideid, on täiesti veendunud nende alaline tarvitaja. Hea kaup teeb enesele ise reklaami, ütleb „Rauaniiti“ ärijuhatas.

Peale ülalootletud artiklite valmistab vabrik järgmisi artikleid: kootud daamide trikoopesu lihtsamatest kuni kõige paremate sortideni, sukki, sokke, meesterpesu, meester. särke harilikust ja siidi trikoost, pitse rikkalikus mustrite valikus, paele, kummipaele jne., jne.

Läheks liialt pikale, kui hakkaksime üles lugema neid tohtu hulki esemeid daamidele ja härradele, mida a/s „Rauaniit“ valmistab.

Juba üksi see asjaolu tõestab tööstuse laiaulatuslikku tegevust, et vabrik töötab ligikaudu kümne eri osakonnaga, nagu: tekstiil-, sukakudumis-, pitsikudumis-, paela-

Vasakult paremale: raamatupidaja E. Lange, juhatusliige G. Itskovits, juh. liige F. Lerenmann, juhat. esimees E. Lerenmann ja juhat. liige Karl Lepp jälgivad kaupade pealelaadimist a/s „Rauaniidi“ ekspeditsiooni ukse ees.

kudumis-, trikooriide-kudumis-, värvimis- jne. osakondadega, kus töötab ligikaudu 500 inimest.

„Rauaniit“ varustab oma kaupadega kogu kodumaa turgu.

Vabriku juhatus on püüdnud kõigiti soodustada oma töölistkonna seisukorda ning pani aluse suuremasummalise kingituse näol ametnikkude-tööliste hoiu-laenu kassale. Nimetatud kassa omab praegu nimetamisväärsed miljoni-tesse ulatuvaid kapitale ning võimaldab kassaosalistel saada odavaprotsendilisi laene jne. Ametniku või töölise ametist lahkumisel makstakse igale kassaosalisele tema arvel seesolev summa välja, mida siis inimene oma äranägemise järele kasutada võib.

Samuti võimaldas a/s „Rauaniit“ käesoleval suvel kõigile oma töölistele palgalise suvepuhkuse.

A/s „Rauaniiti“ ärijuhatasusse kuuluvad praegu: esimehena E. Lerenmann, liikmetena Karl Lepp, tuntud suuräri Venn. Lepp omanik ja tegelik juht, F. Lerenmann ja G. Itskovits.

MARET

Kindlustusselts

„Eesti“

**elukindlustus-
poliisiga**

võimaldate

lastele muretu tuleviku.

Valitsus Tartus, Suurturg 8.

AINULT

«GLORIA» SUKKI,

mis uue väljatöötamise tõttu on nägusamad ja paremad, kannab elegantne daam.

Valmistatakse ka meesterahva sokke «Gloria» märgiga

A. - S.

«TRANSIITO»

TALLINN, UUS TÄN. 28. TELEFON 456-79

MARET

Isa, kallid.....

osta mulle ja emale

ainult

Veronika Siidseepi

sest see seep on meie lemmikseep

Moodsa ja mugava kodu sisustamisel pöörduge

M. JÄNESE SUURÄRI

poole

TARTUS, KAUBAHOOV 9-10-11-12, KÕNETR. 5-91

*kust leiata suurimas ja täiuslikumas
valikus:*

Kodu- ja välismaa

mööbliriideid uusimates mustrites, originaal inglise linoleumit, kodukäsitöö ja vabriku põrandavaipu ja linikuid, aknaeesriideid komplektis ja meetriviisi, filee- ja tüll-aknastoore, ehtsaid helveetsia kardinaid, automaatruloosid igas suuruses, moodsaid vasest ja niklist kardinaliiste, tüll-, villaseid-, vateeritud- ja boy-vooditekke, udusulgi ja valmis sulepatju, laua vahariiet igas lauses jne. jne.

Veenduge kauba hääduses ja hindade odavuses!